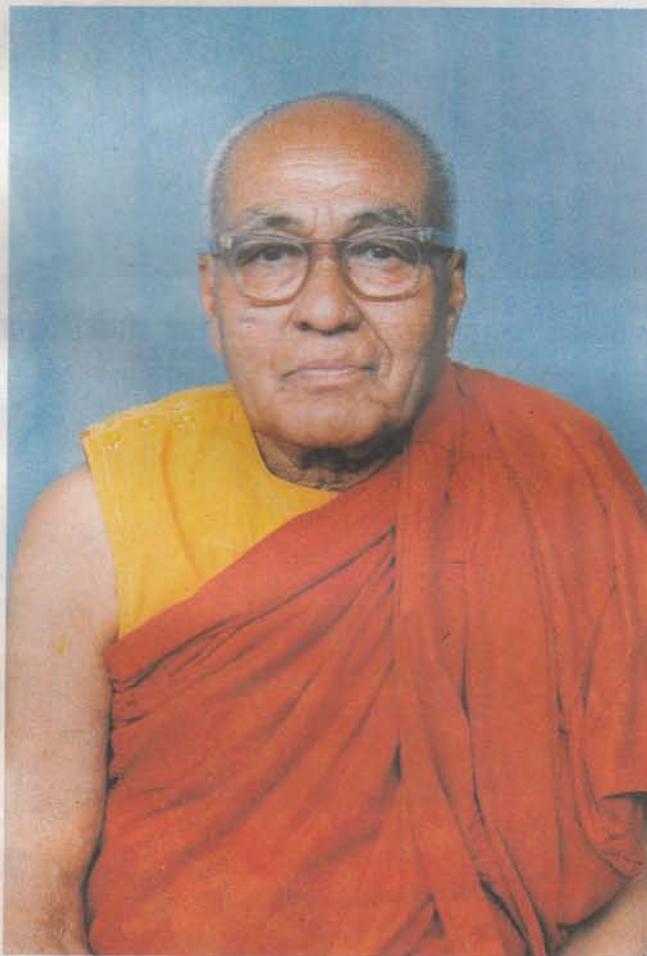

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मासम्बुद्धस्स !

ज्ञानबृत्तमि

(नेपाल्या न्हापांगु बुद्धधर्मया लय्पौ)

द्विंगत पूर्ण मिश्र गहानग गहात्थपिर

पूज्य मिश्न गाडानां गाडास्थविरया अंतिम बिश्वाग श्रीकृति विघ्नर ,कृतिपूर

पूज्य मिश्न गाडानां गाडास्थविरया सीमु आनंदकुटी विघ्नरपांचे यंकलांगु ।

आपापुण्डु व्रति

(नेपाल न्हापांगु बुद्धधर्मया लयपौ)

प्रधानसम्पादक
भिक्षु कुमार काश्यप
फो. नं. २७१४२०

सम्पादकपि
सुवर्ण शाक्य - २१२५५५
बटुकृष्ण शर्मा - २७००६५
अष्टमुनि गुभाजु - २३१२२२

व्यवस्थापक
भिक्षु अनिरुद्ध - २७१४२०

सह-व्यवस्थापक
तीर्थनारायण मानन्धर
फो. नं. २७०३८६

व्यवस्थापन सहयोगीपि
विरत्न मानन्धर - २१११८५
नदनबहादुर तुलाधर, सुरेश महर्जन

वितरणव्यवस्था
भिक्षु पञ्चामूर्ति - २७१४२०

विज्ञापनव्यवस्था
संघरत्न शाक्य - २२७७६६

कलाछायपा
स्वयम्भूरत्न वज्राचार्य - २२६३६६

प्रधानकार्यालय व पिकाक -
आनन्दकुटीविहार, स्वयम्भू, काठमाडौं
पो.ब. नं. ३००७, २७१४२०

दृ २३

ख्या: १२

बु. सं. २५३६

लहुतिपुनिह

बुद्धवचन

अत्यमत्ता पमत्ते सु सुत्ते सु बहुजागरो ।
अवलसं व सधिस्सी हित्वा याति सुमेघसो ॥

अलसी व बेहोशीपि मध्य उत्साही व सचेतह्य, द्यनाच्चंपि
मध्य न्ह्यलं चायेकाच्चंह्य, सलमध्य वल्लाह्य सल हापालाक
वनीथें प्रजावान् मह याकनं निवणिय थ्यनिइ ।

श्रावस्ति नगरय च्चंपि निह्य पासापि सल्ला यानाः छवलं भिक्षु
जूवन। छह्य विहारय च्चनाः अलिङ्गुयाः दुइनदु स्वीमदु खेलहानाः छेंजक
द्वानाः सुकंजक च्चनाः ह्य बित्य याइह्य जुलसा येह्य विपस्तना ध्यानया
अध्यास यानाः मनय लुयावःगु बांगलाःगु खें व कल्पनायात स्वाःमदुगु
धकाः वाःचायेकाः बांलाःगु खेंजक ल्ययाः मन शुद्ध यानाः श्रमणधर्मया
अध्यास यानाः अहन्त जुल। मेह्य शिक्षुयात लापरवाहीकथं जीवन हने मजिउ
धकाः न्वातं न वं थःगु बानि मत्वःतुवे जन वैत हे इवि तल। वषविास
सिधसेलि निम्ह नापं भगवान् या दर्शन याये धकाः भगवान् दुयाय वन :
इपित खनाः भगवानं थुडकाविज्यात कि छह्य भिक्षुत्वय थ्यंगु व मेम्ह
अलिं जुयाः उव्रत्ति जुइमकुगु। थ्व खें स्पष्ट यानाः इमित भगवानं थ्व हे
गाथा व्वनाः थये ध्याविज्याःगु खः- बुद्धि गानाः अलिं मत्वासे ज्याखेय
कुतः याइह्यसिन सकसितं लिपयानाः याकनं दुःखं मुक्त जुयाः निर्वाणित्व
प्राप्त याइ।

-४-

दृष्टिया ६०।- तका

आजीवन १०००।- तका

छगूया- ६।- तका

समारोह समिति

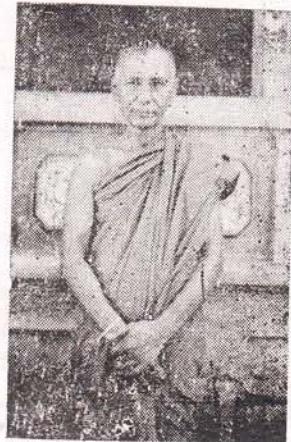
गुणं नं विशेष समारोह जुइगु जुल धाःसा समारोह समिति स्वनेगु चलन दु । समारोह ताः-लाकेया लागी स्वनेगु याःगु तसकं हे मदयेक मगाःगु व महत्त्वपूर्णगु खँ खः । समिति स्वनाःलि उपसमिति नं स्वनेगु याइ अले कार्यविभाजन नं याइ । कार्यविभाजनं समारोहया लागी व्यवस्था व ज्याया लागी बोझ छथाय् हे जक ममुसे विकेन्द्रित जुइ । समारोहया लागी समारोह समिति स्वनेगु छगु परम्परा थे हे जुइधुकूगु दु ।

थौकह्य समारोह समिति छगु विद्म्बना थे हे खने दयावयाच्चंगु दु छाय् कि उद्देश्यकथं समारोह समिति न्ह्यचिउगु खनेमदु । गुणु समितिइ सलंसः मनू दुगु जुइगु व ज्याखँय् उपस्थिति जुइपि प्यहसिगु जिद्दि चलय् जुइ । सकसिगु राय व कवःछिनाकथं ज्या खँ जुइकथंया समिति ह्यो हे जक खनेदु । समारोहया इलय् हनेवहःपि सदस्यपि हे ईस्वयाः लिपा वइपि दु धाःसा गुम्हं सदस्य वाय् च धानाः थुखेउखे चाःचाःहिलाः गुबले छथाय् हे जक धच्याक च्वनाः दुइमदु सुइमदु गफ यानाच्वनिइ । इलय् ज्या ताःलाकेत क्रियाशील सदस्यपि मदयाः समारोह इलय् न्ह्याके मफैगुलि इलय् हे वयाः पियाच्चंवःपि गाहांपिनि म्हाइपुयाः वाकाः वाकाः तयाच्वनिइ । ज्याया धन्दा मदुपि सदस्यत लिवात याकनं शुरु या धकाःजक हालाच्वनिइ अले ज्याय् लगय् जुयाच्वंपिन्त अलमलय् जक यानाच्वनिइ । ज्याय् लगय् जुयाच्वंपि सदस्यतसे इलय् लाक छाय् पिइगु ज्या व माःमाःगु ज्वलं ताःलाके मफयाः मिखा ब्वयाः ब्वयाः ग्वाहालिमिर्पि गन दु धकाः मालाच्वनिइ । उज्वःपि ज्या सनाच्वंपिसं यक्वसिगु ज्या हो मनू च्वनाः यायां व्यस्त जुयाच्वनिइ । विला धानातःपि धाःसा उखं थुखेन्ह्याथासं खनेदयाच्वनिइ । ज्या मयाःपि इपि ततःधाःपि पाहां-पिनिगु लिउलिउ चाकडी व्यनाः ब्वाय् जुयाच्वनिइ । उखे समारोह न्ह्याकेगु घिला जुयाच्वनिइ । ईया मूकथं न्ह्याज्यानाच्वंपि पदाधिकारीत समारोह पाय् छि इलय् न्ह्याके मखनाः चति हायेकाः लज्या चायाच्वनिइ ।

विशेष समारोहय समारोहसम्बन्धी पुस्तिका नं प्रकाशित यायेगु याइ । उकी अनेककथंया उपसमिति व व्यक्तितय् गु नां न्ह्यथनाः समारोह समितिया सदस्यपिगु नां छापय् जुयाच्वंगु दइ । थुकथं समारोह समितिया जानकारी पिथनी । समारोह समितिया उद्देश्य थूपि सदस्यत यक्वं दु तर ज्या व कर्तव्य थू लाकि मथू धयागु खँय् निश्चित याये मफइकथं ज्या खँ जुयाच्वंगु दइ । सदस्यतय् त ज्याया भाला विइगु व इमित थुइकेगु ज्या म टूगु धाःसा खनेदयाच्वंगु दु । थुकवया समारोह समितिया गठन व समारोह न्ह्याकाच्वंगु दःसा समारोहया मर्म पूवनीकथं समारोहसमिति स्वनेगुली विचाः गाकेमाःगु खनेदु ।

विधुर महाजातक

नागराजानीया माया

-मिश्र अनिष्टद्व व्हास्थविर

प्यम्ह जुजुर्पि मध्यय् नागराजया महाराजीया नां विमलादेवी जुयाच्चन। वर्णन नागराज मनुष्यलोकं नाग-लोकय् ल्यहां विज्याः बलय् विमलादेवी महाराजिन नागराजया ग पते क्वचायातःगु माणिक्य रत्न मखनाः ‘भो महाराज! छलपोतं कोखायाविज्याःगु माणिक्य रत्न गन दन? धकाः न्यना स्वत। अले नागराज “ हे अग्रमहिषी महाराजी ! मनुष्य लोकय् चः इपूर्ण धैर्महस्या काय् जुयाच्चवंम्ह विधुर महामन्त्रीजुयागु धर्मदेशना न्यनाः जि अत्यन्त प्रसन्न प्रमुदित जुयागुलि यानाः वसपोल महामन्त्रीजुयात जिजितु ग. पतय् कोखायातयागु माणिक्य रत्नद्वारा वसपोल-यात पूजा सत्कार यानाया। जि याकः चां जक पूजा सत्कार यानायागु मच्चु। देवराज इन्द्रं तुयुगु वस्त्र, गरुडराजं लुँयागु स्वांया गुच्छा, धनंजय कौरव्य जुजुं दुर्व व्युर्पि द्वः इम्ह सा इत्यादिवारा पूजा सत्कार यानाविज्या गुजुल् ”। धकाः आज्ञा जुयाविज्यात। अले महाराजिन “ भो महाराज ! व महामन्त्रीजु अथें उगुनक्षसां धर्मदेशना याद्व्य खःला ? ” धकाः न्यनाविज्यात। अले नागराजः “ भो महाराजी ! आम छं छु बैं न्यनाच्चनागु ? सारा जम्बूदीप छगुलि हे जक सच्चि व द्वम्ह जुजुर्पिसं वसपोल विद्वान् पण्डित महामन्त्री छम्हसिगु धर्मदेशना न्यनाः ज्या यानाच्चगुलि यानाः, किं दित्यत भुलय्याना तइ थेतु वसपोलयागु धर्मदेशना न्यनाच्चवनेबलय् थःथःगु देश्य ल्यहां वने हे मंददयाच्चनेगु ! ” धकाः प्रज्ञावान् मन्त्रीयागु गुण दयान यानाविज्यात।

विमलादेवी महाराजी विधुर पण्डितयागु गुण वर्णना

न्यनाः वसपोलयागु धर्मदेशना न्यनेगु प्रवल इच्छा जुमाः पिच्चाः यात “ जि जिम्ह स्वामी महाराजयात वसपोल पण्डित मन्त्रीयागु धर्मदेशना न्यनेगु इच्छा जुयाच्चन, वसपोल-यात थन नागलोकय् बनाह्याव्यु । धकाः विन्ती यात धा:सा वयात थन द्वना हड्गु छु आज्ञा खनेमदु । उकि “ जि व पण्डितयागु तुगः चु नयेगु इच्छा जुल धकाः उमर्यमदु पहः पिक्याः च्चन धा:सा असल ज्वी ” धकाः मतिह लुहकाः थः न्यनेगु कोठाय् द्वाहां वनाः उसर्यमदुगु पहः पिक्याः थः गु खाताय् वनाः च्चवंनन ।

नागराजं महाराजीयात थःगु कोठाय् मखनाः सेवकतय्के “ महाराजी गन दन ? धकाः ” न्यनाविज्यात। अले उमिस “ महाराज ! वसपोल महाराजीया महसुख मदयाच्चवंगुलि यानाः थःगु कोठाय् विज्यानाः खाताय् गोतुलाच्चना विज्यानाच्चन । ” धकाः विन्ती याःगु तायाः थःगु थासं दनाः वनाः महाराजीया कोठाय् विज्यानाः खाताय् फेतुनाः महाराजीया जंशुलिइ उसि उसि यानाः धयाविज्यात- ‘ प्रिय महाराजी ’ छंगु शरीर न्हापाथें हृष्टपुष्ट मजुल, झं झं ग ने जुजुं वनाच्चन । जिह्वा महाराजीयात छु रोग जुयाच्चन जितः कै धकाः न्यनाविजर ॥

उगु समयत विमलादेवी महाराजिन नागतय् मालिक जुयाः मनुष्यलोक रनेह जुयाच्चनी धैगुला जिपि मिसातय्गु स्वभावधर्म हे जुयाच्चन । उकि जिगु इच्छा गुरय् मजुयाः दुःख तायाच्चना । व छु धा:सा ? अत्यन्त विद्वान् ह्य धर्मनुरूपं न्याय निसाफ यानाविज्याये पुम्ह विद्वुर-

पणिंत महामन्त्रदागु नुगःचु जितः दत धाःसा जि थःगु खाताय् चवनाः सिनावने मालीगु सम्भावना दु। जि छल-पोलनाप बायाः बने मालीन महाराज ! ” धकाः थःगु ख्वाः ख्युक तयाः भिखां खबवि स्वःस्वः वयेकाः विन्ति याःगु जुयाच्चवन ।

महाराजिं पह यानाः ख्वाः ख्युकाः धाःगु खै न्यनाः मनय् चिन्ता जुयाः ख्वनाच्चवनाथे च्वंच्वने मफयाः नागराजं धयाबिज्यात – “प्रिय” छंत जि चन्द्र, सूर्य, पवन देवतापि माःसानं छु हे आनाकानि मयारथ्य हयाबिङ्कु । जाह्वद्वौपीयया दुने च्वपि सच्छ व छह्य जुजुपित धर्मनुशासन यानाच्वनाकिंयाःहा धारथेत इत्यन्त उत्तमजुयाः सक-सिनं शादर गौरव तयातःहा विधुर पणिंत महामन्त्रीयात दर्शन छक्वः जक यायेगु तस्कं थाकुयाच्वंमहेसियागु नुगःचु हे जि थन नागलोक्य गय् यानाः हयेगु ? ” नागराजं खैदिज्याःगु खै तायाः महाराजिं दिधुरमन्त्रीयागु नुगःचु जितः मन्त धाःसा जि थवहे थासय् चवनाः सिनावनिगु खुन । ” धकाःधयाः नायराजयात जंधु वयनाः मूपुलाः उखे-पाखे स्वयाः गाष्ठ थःगु ख्वाः त्वपुयाः रवतुलाबिल ।

नागराज थः महाराजीया लागी मन सुख मदयेकाः थःगु खैठक्य दुहाँ बिज्यानाः आसनय् फेतुनाः बिचाः यात – “ बिहू महाराजी विधुर मन्त्रीयागु नुगःचु मन्त धाःसा सिवा दनीगु जुल, गथिज्याःगु उपाय यानाः विधुर मन्त्रीयागु नुगःचु कयाहयेमाल ” धकाः बिचाः यानाच्वना-

दिज्यात । उगु समयर म्हयाय् जुयाच्वंहा इरन्धती नाग-क्या अनेशनेगु अनर्धगु तिसा वसतं तियाः बौह्य सि-थाय् हाजिर जू वल । थःबौया चिन्ता जुयाच्वंगु खना: न्यन – पुर्य बुवाया मनय् तःधंगु छु चिन्ता जुयाच्चवन ? छु कारणं यानाः छलपोलं थथे चिन्ता यानाबिज्याना ? भो अबुजु ! छलपोलया ख्वाः सुखूगनाच्वंगु पलेस्वां थे याताप्पातां वनाच्वन छलपोलं, छु कारणं यानाः थथे चिन्ता अपशोच यानाबिज्यान ागु खः ? जूगु खै छलपोलया म्हयाय् जुयाच्चवनाहा जितः आज्ञा जुयाबिज्यानुँ । आपाः शोक चिन्तता यानाबिज्यायेमते । ”

म्हयाय् जुयाच्चवंहा इरन्धती राजकुमारीयागु खै न्यनाः बौ जुयाच्चव्हा नागराजं “हे म्हयाय् मयजु इरन्धती ! छु मांतं विधुर पणिंत महामन्त्रीयागु नुगःचु इच्छा याना-च्वन । व पणिंत मन्त्रीयागु नुगःचु कयाहयेगु छखे तयाः वसपोलया दर्शन छहोक्क यायेगु हे दुर्लभ, वसपोलया विद्वान् मन्त्रीयात सुनां जक थन ज्ञीगु नागलोक्य व्वना हये फै ? “हे इरन्धती ! छु बौयाथाय् विधुर पणिंत मन्त्रीयात हयाबी फुह्य सु मदु । छु फुमा छिमि मांया जीवन रक्षा यानाव्यु । विधुर पणिंत मन्त्रीयात थन हयाबी फुह्य भाःत छह्य माः हुँ । ” धकाः वः महाराजीयात थःगु क्लेश स्नेहय् भुलय् जुयाच्वनुति यानाः बौनं थः म्हयाय् यात धाये अयोम्यगु खै नाप धवा-बिज्याःगु जुल । (कथहैं)

बुद्ध छम्ह दानया पात्र

-अनिल थेठ

पकना त्रोल

थः आइपि मध्यय् तःधम्ह छ,
थव कलिरुगय् नां जायाच्वंह खः ।
छंगु हितकर दीभा परिशीलन यानाः
पूजा यानाच्वन छन्त सकल जानाः ।

छंगु नां श्यमेबं क्रोधित फुक्क शान्त जुल,
जि न बुद्ध जुइमाल धकाः छन्त मामां वल ।
दानवबुद्धियात संहार यायेत संसारय् छ वल,
अंगुलीमालयात थःगु बसय् तयाः जान बिल ।

सुदिन्ना सतपाग्रह

- भिक्षु त्रिवेकानन्द

वैशाली लिकंतु कलन्दक धयागु मां छगू दु। व गामय्
छम्ह धनीया काय् रूप यौवनं सम्पन्नम्ह ल्याय् म्हम्ह
सुदिन्न धैम्ह छम्ह दु। सुदिन्न छन्हु अपालं पासापि मुका:
ज्या छगू ज्वना: वैशालीइ वल। अबल्य् अन भगवान् बुद्ध
अपालं परिषद्पिनि दथुइ च्वना: धर्म श्याख्यान याना-
विज्यानाच्वन। व जनसमूह खना: सुदिन्न धर्मया खै
न्यनेगु मतिइ तया: अन फेतूवन।

बुद्धया उपदेश न्यना: वया मन थुकथं विचाः यात-
'धर्म परिशुद्ध खः।' दुःख तंक्यत ब्रह्मचरिया यायेगु
अति आवश्यक खः। सख समान तुयुगु उज्जवलगु परि-
शुद्धगु ब्रह्मचरिय पालन यायेत छेय् च्वना: माया मोहया
जंजालय् तवयना: अःपुगु खै मखु। उकि जि नं थथे है सं
खाय्, दारि खाना: चीवरकस्त पुना: भगवान् या शरणय्
बने। थथे मतिइ तया: धर्मया खै न्यनाच्वपि परिषद्पि
सकले दनावसेलि सुदिन्न भगवान् यायाय् वना: नम-
स्कार याना: थथे विन्मित यात् भगवन् ! जि थीं छलपोलया
उपदेश न्यना: शुद्ध ब्रह्मचरिय पालन यायेत छेय् च्वना:
अःपुथे मखना, उकि जिं नं भिक्षुत्वय् च्वनेगु वचन पवं
वयाच्वना, भगवान् दया तया: जितः भिक्षुयानाविज्याहुं
भगवान् - सुदिन्न ! छं भिक्षु ज्वीत मांबौपिके अनुमति
कथा वःला ?

सुदिन्न-भगवन् जि मांबौपिके अनुमति कथा मव-
यानी।

भगवान्-अथेसा छ छेय् वना: वचन नि कथा वा तथा-
गतं मांबौया वचन कथा मद्रपित प्रव्रज्या ज्वीगु नियम
दयैके धुन।

सुदिन्न तथातगयागु खै न्यना: थः वैशालीइ वयागु ज्याखै
फुककं सिध्यका: दना: मांबौपित व खै निवेदन यात् यो
मा व्वा ! जि भगवान् बुद्धयाथाय् वना: उपदेश
न्यना: उगु उपदेश पालन यायेत छेय् च्वना: मछि
ताल, उकि जि भिक्षु जू वने, जितः वचन वियाविज्याहुं।
मांबौ-सुदिन्न ! छं जिमि छम्हजक काय् खः, छं जिमि

मुलय् च्वना: सुख तःधी जूम्ह खः। छं दुःख धयागु उँ
स्यूगु मखुनि, छन्त जिमिसं सीसांनं त्वःते फैमखु उकि
सुदिन्न ! छन्त जिमिसं प्रव्रज्या ज्वीगु वचन वी फैमखु।

सुदिन्न धाःसा निकः स्वकः तक भिक्षु ज्वीगु निर्मित
वचन पवनाच्वन। मांबौपिसं सुदिन्न जिद्वि यानाच्वंसा
वचन मव्यू।

सुदिन्नं मांबौपिसं वचन मव्युस्येलि प्याःगु वैय् गोतु-
ला: थथे प्रतिज्ञा यात— 'यदि जितः प्रव्रज्या भिक्षु ज्वीगु
वचन मंत धा सा थनहे सिनावने, मखुसा जितः प्रव्रज्या
(भिक्षु) ज्वीगु वचन पवने। मांबौपिसं धाःसा सुदिन्नयात
प्रव्रज्या ज्वीगु निर्मित वचन मव्यू, सुदिन्न धाःसा वित
सिना वनेगु कित प्रव्रज्या पवने धका: प्याःगु वैय् गोतुला-
च्वन। नयेत्वने है मयासे च्वंगु न्हयन्हु जुइत।

सुदिन्नया मां-बौपि सुदिन्न गोतुलाच्वंगु धाय् वना:
— 'दाबु सुदिन्न ! छं छाय् हत्या वयनाच्वना, दै नयेगु
त्वनेगु या, छन्त जिमिसं त्याग याये मफु दत्तं फुतं छहे
छहु काय् मचा खः। छंगु निर्मित छेय् सम्पत्ति माकव दु
छन्त छु दुःख दु धका: छं प्रव्रज्या पवना !' सुदिन्न मौन
जयाच्वन, स्वकः तक धात्रं सुदिन्न लु लितः मव्यू।

आनं सुदिन्नया परमभिव वया: सुदिन्नयात थथे धगल
— 'सुदिन्न ! छि छहु मांबौया यहै याकःकाय् खः।'
छि सिना वंसांनं मांबौपिसं प्रव्रज्या ज्वीगु वचन वीमखु,
दनादिसं, दना: न त्वै, मांबौया चित्तयात शान्त यानाऽयु।
छेय् च्वना: है दान पुण्य याना: धर्म सञ्चय यानादिसं,
मांबौपित च्वयेका छ्वनेमते !'

सुदिन्न धाल— कित सिना वने कित भिक्षु ज्वी।

सुदिन्नया मित्र गत सुदिन्नया मांबौ दु अन वना: थथे
धाःवल — अम्मा ! तात ! सुदिन्न प्याःगु वैय् गोतुला:
कित सिना वने कित भिक्षु ज्वीत वचन पवने, यदि वयात
भिक्षु ज्वीत वचन मविल धाःसा व अन हे सीम्ह जुल।
सुदिन्नयात वचन ध्यू, व मिथु जूसा वरोवर खवा: स्वया-
च्वने दैतिनि। अम्मा भिक्षुभाप्य मन मञ्चन धाःसा छेय्

न वयेकुनि । उकि सुदिन्यात भिक्षु ज्वीगु वचन विद्या-
दिसें मखुसा व अनहे सिनावनी ।

बाबु ! जिमिसं सुदिन्यात वचन वींगु जुल, सुदिन्य
भिक्षु जूथवं ।

थव खेँ न्यनाः पासाम्ह सुदिन्याथाय् वनाः धाल-
मित्र सुदिन्न ! दँ छितः मांवैनं वचन विल, दनाः थःगु
इच्छा पुरय्यानादिसँ ।

सुदिन्न भिक्षु ज्वीत वचन पावय् जूगु खनाः तुरुन्त है
वाथाइयि दनाः ल्लातं धू थाथायानाः छु दिन छेँय् चवनाः
न्हयनुतक निरहार चवंगु शरीर ठीक यानाः भगवान् बुद्ध
विज्यानाच्वंगु थासय् वनाः भगवान्यात नमस्कार
यानाः भिक्षुभाव फवन, भगवान् बुद्ध सुदिन्यात प्रव्रज्या
(भिक्षु) भाव तथाविज्या, सुदिन्न थ गु सत्क्षायह सप्तल
जूगु खनाः सन्तोष जुयाच्वन ।

भगवन् आः जि छुयायेग ?

-सणिरत्न वज्राचार्य
जः सफूकुयि, मखंवहा:

चुलबुल चंचल चित्तयात
आः छुयाये पोचिइ मफुत
उखेथुखें बव्याजुल चखुं बखुं थे
स्थिर गनं नं चवहै मच्वसे ।

सत्तिक जब न्हयःने वने
उलिहे तातापाना बनी
मेयेल धकाः तोताछ्वःसा
हरुवा धयाः हिस्यानाच्वनी

लायेत गुलि न्हयःने वने
.तेलकासा म्हिते थे जक
कुर्सदया ई छज्जालयनं
मचायेक जवनेत कुतः याना ।

म्हाल धकाः लिहां वःसा
थीला धैथे ल्यूवैगु
जवनेत फरक्क लिफः स्वःसा
उधिमं हे तापाना बिइग

भगवन् आः जि छुयायेग ?

धम्मपद - २०७

मूर्खतयगु संगत याइम्हेसित दीर्घकालतकं शोक जुह,
मूर्ख संगत यायेगु शत्रुया संगत यायेगु थे ज्यागु दुःख ख ;
धीर पण्डितपिलिसे चवनेगु, ज्ञानिपिलिसे चवनेगु इन सुख ख ॥ ॥११॥ सुखवर्ग ॥

बेलुग्राम/शक्र देवराज ।

भाषाथुवाः भिक्षु महानाम “कोविद” छग् चर्चा

- कृष्णकुमार प्रजापति

नगदेश, रुचप

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया धर्मानुशासक, धर्मो-
दय सभाया संस्थापक व पूर्व सचिव, धर्मदूत पत्रिकाकामा-
ध्यवस्थापक व धर्मोद्देश संस्थापक भिक्षु महानाम “कोविद”
भाषाथुवा उन्नतिइ समर्पित ज्योतिष्याःः मह भाषाथुवाः;
श्रद्धेय भिक्षु महानाम “कोविद” महास्थविरजुया जन्म
ये, केलत्वाःया भंसाःछेय् अबु तेजरत्न वंसाकार व मां
हर्षलानिया जेठ सुपुत्रवथं विं सं. १६७४ माघ २१ गते
जूगु जुल। वसपोलया किंजा छम्ह नं दुगु जुल। वसपोलया
जातःया नां “रामरत्न” खःसा माँबौपिसं सःतिगु नां खः
“मोहनरत्न”। वसपोलया किंजाया नां खः “धर्मरत्न”।

वसपोलया विजा न्हयदैति दुबलय् अबु तेजरत्न
कं साद॑ रं थःगु भौतिक देह त्वःताथकलसा अनंनिसे
वसपोलनापं छेय् तयत् विपत्तिया ग्वःफसं कल। थज्याःगु
दुर्दान्ति विपत्ति यानाःथःमह मांनाप वसपोलिपि स्वम्हं पाजु-
पिन्थाय् शरण वा:जुल। पाजुपिनिगु छेय् च्वच्वहे वस-
पोलयात मेगु विपत्ति थाय् काल श्रेष्ठे धैगु हे वसपोलया
मां मेथाय् पयन् बन। थथे, अज्याःगु विपत्ति वसेलि अनं
थःगु हे भसा छेय् च्वनाःथःमह चिधिकःमह कका तुयु
कंसाकार नापनाप कापः लाकां सुयेगु कारखानाय् ज्यायाना-
विज्यातसा मेरह ववाः जीवरत्न कंसाकारपाखे आखः
सयेके सिइकेगु ज्या न्हयाकाविज्याःगु जुल।

वसपोल झिस्टदै दुबलय् दशरत्न साहु (गुम्हेसित
बारां साहुनं धा:) (वय्कः लिपा भिक्षु धर्मालोकवथं
प्रदर्जित जीवन हनाविज्यात) व वय्वःया वायभाजु

तिरत्न तुलाधरजुलिसे विदा सयेकेगु मिइकेगु तातुनाः
श्रीलंका विज्यायेकथं मिक्कराष्ट्र भारतय् प्रस्थान जुया-
विज्यात। श्रामणेर अनिरु छ्रीलंकाय् च्वनाविज्याःगुलि
वसपोलया अबुजु साहु दशरत्न तुलाधरं श्रीलंका ज्ञाःगु
जुयाच्चवन। तर वसपोल (गृहस्थ नां मोहनरत्न) व तिरत्न
तुलाधरजु निम्हं मचात श्रीलंका विमज्यासे कुशीन-
गरय् बिज्यात। कुशीनगरय् श्रद्धेय भिक्षु चन्द्रमणि महा-
स्थविरजुयाके विदा फवनाः कुशीनगरं सारनाथय् थ्यंका-
विज्याःगु जुल। लिपा सारनाथं वसपोल याकःचा
हे वनाः श्रीलंकाया विद्यालंकार परिवेण्य् खुलाति विकाः
सिहली भाषा सयेकाः सिइकाः सन १६३० या डिसेम्बरय्,
श्रीलंकाया भारतय् च्वंगु महामन्तिन्द परिवेण्य् लु०
धर्मानन्द महानायक महास्थविरजुया उजंकथं बी. धर्मा-
वास महानायक महास्थविरजुपाखे श्रामणेर जुयाविज्यात।
वसपोल श्रामणेर जुयाविज्याःबलय् वसपोलया गुरु लु०
धर्मानन्द “महानाम” धकाः नां छुनाविज्यातसा लिपा
वि. सं. १६६८ सालय् श्रामणेर महानामं “हिन्दी कोविद
परीक्षा” य् व्वति क्याः निगूगु श्रेगी उत्तीर्ण जुसांनिसे
वसपोलया पासार्पिसं “कोविद” उपाधि हे उपवां छुना
द्यूगु जुल। अनंनिसे वसपोल भिक्षु महानाम “कोविद”
वथं लोकं द्वाःगु जुल।

वसपोल श्रामणेर जुद्धुकाः श्रीलंकाया तरय् च्वंगु
महामतिन्द परिवेण्य् झिगू तगितक बौद्ध शिक्षा, पानी,
सिहली, साहित्य व इतिहास अध्ययन यानाविज्यातसा

दहे इलय् वसपोलं ‘विद्यापदिमनी’ नांगु हस्तलि खित पी नं सिहली भाषां धर्दै - न्यादैतक पिथनाबिज्याःगु जुल/ महामन्तिन्द परिवेण्या अध्ययन कवचायका. लि वसपोल श्रामणेर महानामालू श्रीनाया विद्यालंकार परिवेण्य पाली, संस्कृत सिहली शाषा-साहित्य व इतिहास-या विशिष्ट ढंगे अध्ययन यानाविज्या गु जुल। आः यौंकन्द्य थ्व विद्यालंकार परिवेण “विष्विद्यालय” जुड़-धूबल। श्रीलंबाया विद्यालंकार परिवेण्या अध्ययन कवचायेकाः वसपोल लखनउ, बनारस, कलकत्ता, कालिपोज्जया अमण कवचायेकाः सारनाथया महाबोधिसभाय इ. सं. १६४०—४१ पाखे विज्यानाः अन भदन्त आनन्द कौशल्यायनजुपाखे अग्रेशी भाय सयोरा, सिइकालि लिपा हिन्दी व बगाली भाय स्वाध्ययन यानाविज्या:गु जुल।

पाँयम्बः डब्बल धोबा थःगु निजी ज्याख्यै मछूद्य-से थःम्ह कका जीवरत्न कंसाकारया नामं ‘जीवरत्न ग्रन्थमाला’ धका; नीस्वनाबिज्यात। बुद्धधर्म प्रचार प्रसार य येगु तातुनाः ग्रन्थ सफूत पिथनेगुवथं ‘जीवरत्न ग्रन्थमाला’ नीस्वंगु खःसा वि. सं. २००१ सालनेत्रे आःतक न्यागू ग्रन्थ पिथनेगु ज्या पूर्वंगु जुल।

वसपोल भिक्षु महानाम “कोविद” छम्ह प्रतिभाशालीम्ह भिक्षु ख। वसपोल सारनादया बोधिसभां पिदनाच्चवंगु ‘हिन्दी भाषाया छगू जक बाड़ लय-पा’ वथं नाजाःगु ‘धर्मदूत’ लय-पौलयै सम्पादकीय व अन्यत्यापेक्षीय जिम्मा वया: ज्या यानाविज्या:गु खः। अथे हे इ. सं. १६४४ तोभेम्दर-३०, ने सं. १०६५ बछलां; वि. सं. २००१ सालय भारतया सारनाथय स्वंगु शार्य सधाराम (वर्मीज बुद्ध विहार) य च्याम्ह संस्थापन पदधिकारीपि च्वनाः “धर्मोदय सभा” बठन यानाविज्या:गु जुल। वसपोल च्याम्ह संस्थापकपि मध्यर दकलय लिपा देह त्वाग यानाविज्या:म्ह अडेय भिक्षु ख। वसपोल उगु धर्मोदय सभाय संयुक्त मन्त्री (सचिव) पदय उवनाः जिम्मेवारी बहन यानाविज्या:गु जुल। धर्मोदय सभा नीस्वना: सलाति लिपा भिक्षु अम्तानन्द महात्थविर श्रीलंकाय च्वज्यासेलि वसपोल भिक्षु महानाम “कोविद” हे मन्त्री (सचिव) या ज्या न यानाविज्या:गु जुल। अथे हे ने. सं. १०३१ पादे धर्मोदय सभाया प्रधानमन्त्री (महात्थचिव) ज्याविज्या:गु सिइदु। थुकथं भिक्षु महानाम “कोविद” गुबले संयुक्त मन्त्री, (सचिव) सा गुबले मन्त्री, गुबले (महात्थचिव) प्रधान मन्त्री ज्याविज्या:गु छनेदु। वसपोल धर्मोदय सभाय च्वनाविज्या:बलय जक हे बुद्धग्रन्थ सम्बन्धी सफूत २४ नीपंगु पिथनेगु ज्या यानाविज्या:गु जुलसा वसपोल या अनुवादकाङ्क्षि घिदंगु “नुगः” धैगु सफूलिपा वि. वि. वि.

या पाठ्यक्रम पाठ्युम्तक्य दुर्ध्याःगु व अनंतिसे हे व
सफूया उपादेयता वृद्धि जुयावंगु तायेका। वसपोलयात
प्रत्यक्ष दर्शन न्हापा याये मखसांतवि वसपोलयागु अनुदित
कृति “नुगः” व्वनाः वसपोलया नुगः गुलि तःका,
धैगु थाः चायेकाच्चना। ‘नुगः’ सफुतिइ वसपोलं ग्रतिकं हे
मार्मिक धंगं मारचित्तनाप भगवान् बुद्धया सम्बादयात
द्यथानाः च्याः, अनुवाद यानाविज्याःगु तसकैँ हे
च्छायेवहः जू, साहित्यिक-दाशनिक धंगनं उलिहे च्छाये
वहः जूर्थं च्याः उल्लेख यानाविज्याःगु जुयाच्चवन।
ज्याःगु तःकागु तःच्यागु वसपोलया नुगःयात साधुकार
दियाच्चना नाप वसपोलया सद्गति व निर्वाणया कामना
यासे शद्वाच्चति व्यक्त यानाच्चना।

“लुम्बिनीया अस्तित्व विनाः बौद्धत्यगु लुनं गौरव
दद्मखु!” इवाः चित्तन मनन यानाः वसपोल भिक्षु
‘कोविद’ लुम्बिनी च्चनाः लुम्बिनीया उन्नति व विकासया
निति दत्तचित्त जुयाविज्याःगु जुलधैगु खैया पुष्टि वि.सं.
२००६ सलपाखे ‘लुम्बिनी धर्मोदय समिति’ गठन यानाः
वसपोल हे सेक्रेटरी (सचिव) जुयाःज्या यानाविज्यातसा”
चतुर्थ (प्यक्वःगु) विश्व बौद्ध सम्मेलन त्वयः हे क्याविनेट
पास याकाः लुम्बिनी धर्मोदय समितिया नामय (२५)
नीन्यागू दिघा जग्गा प्राप्त यानाविज्यात अथे हे लुम्बि-
नीइ दगू विहार, दगू धर्मशाला, दगू गेष्टहाउस दत्त
तनेगु ज्या जूगु जुल।

लुम्बिनी लागाया सुरक्षाया हेतु अन प्रहरी यानाय
व्यवस्था, हुलाक व टेलिफोनया व्यवरथा, स्कास्थ्यकेन्द्रया
व्यवस्था, नौगढ़ लुम्बिनीतक पीज लँग्या व्यवस्था व
शैक्षिक व्यवस्था जुद्गु व यायेगु ज्याखैय् तल्लिन जुयाः
ज्य खै सिद्ध यानाविज्यात, अथे ज्याखैय् जक व्यस्त
जुयाच्चना विज्याःगुलि छन्हु वसपोल चैतु-धैम्हू अर्दली
नाप भैरहवां लिहां व्याः लुम्बिनी ध्यनिथे च्वंका; वसपोल-

या छ्यैनय् चरक्क चिरिवाःगु थे महजुस जुहकाविज्यातसा
अनंतिसा वसपोलया खवगुपाखे पक्षाधात लवचं थियाहल।
न्हायपंन ताःसां खै ल्हाये मैगु जुल। कथुं लुन हे थुके
मजियावन। उबलय् डाक्टरी वासल मथिलसा उबलय् हे
कुशिनगरय् च्वनाविज्याःम्ह भिक्षु चन्द्रमणि महात्थविर
याथाय् वैद्य वासल वसपोलया लवय् लानावल तर तुल-
छगू ल्यना हे च्वंगु जुल उकि यानाः वसपोल खवाउँगु,
क्गःगु बुल्बुलुंजक भण्याविज्याये फुसा स्मरणशक्ति
नं म्हो जुल, काचाक न्ववाये न शाकुइगु जुल।

वसपोल कालिम्पोङ्ग धर्मोदय सभाया ‘धर्मानुशासक’
जुयाविज्याःगु जुलसा थीथी विहारय् आजीवन दुजः
नं जुयाविज्याःगु खनेदु। अथे हे वसपोलया नांजा:पि
बौद्ध विद्वान् व्यस्तित्वनाप कदातुगु सम्बन्ध ड्वलंकाच्चवंगु
नं सिद्धु। महापिण्डित राहुल सांक्षत्यायन अत्तरर्णिट्य बौद्ध
जगत्य् नांदंम्ह बौद्ध विद्वान् खः। व्यःलिसे वसपोल
भिक्षु महानाम ‘कोविद’ या गुरुया नाता, गुरुभाईया नाता
व बौद्धया नाताकथं स्वथिक नाता ड्वलंकाविज्याःगु
दुसा श्रद्धेय भिक्षु डा० भदन्त आनन्द कौशल्यायननाप
गुरुया नाता व गुरुभाईया नाता ख्यला: निथी नाता क्यांका
विज्याःगु जुल। अथे हे भारतया तत्कालिन राष्ट्रपति
डा० राजेन्द्रप्रसादनाप न्हापाया बनारसया इतिहासय
परिषदय्” दुजः जूबलय् निसे स्वापू धिसिलाका
विज्याःगु जुयाच्चवन। डा० राजेन्द्रप्रसादनाप सन १९४२
निसे स्वापू दुगु जुयाच्चवन।

वसपोल भारतया तात्कालिन राष्ट्रपति डा० राधा-
कृष्णन नाप कवातुगु सम्बन्ध (स्वापू) दुगु खःसा श्रीलंकाका
प्रसिद्ध बौद्ध विद्वान् डा० मलालासेकरजुनाप नं उलि हे
स्वापू वःला:गु जुयाच्चवन। अथे हे भारतया नांजा:म्ह बौद्ध
विद्वान् भारतीय संविधानया निमत्ता, अछूत (दलित)
जातिया प्रणेता बाबासाहेब डा० भीमराम अम्बेडकर-

गुम्हेसित भारतया छगु संस्थां मानार्थ “वोधिसत्व” आ उपाधि द्वहलपिगु जुयाऽदन, अज्याऽन्ह प्रसिद्ध व्यक्तित्वं नापं न क्वातुगु सम्बन्ध तयाविजयाःगु जुल ।

नेपाया न्हापांगु बौद्ध लय-पी “आनन्दभूमिइ” नं ज्ञिदं मयाक व्यक्तियापक जुयाविजयातसा आनन्दकुटी बौद्ध मिशन व्वनेकुथिइ अर्थिटेण्ट, सुपारिटेण्डेण्ट व अफिस इच्चार्ज नं जुयाविजयाःगु जुल । शी थी विहारय्, अर्थात्, ज्ञान्यागु विहारया आजीन सदरय (दुःजः) जुयाविजयाःगु जुलसा अखिल नेपाल भिलु महासंघया सदरय जुयाः, कोषाध्यक्ष (दाम्भरि) या अभिभारा कर्तियाविजयाये धुक्कूगु जुल । श्वहे दैश् जूगु अखिल नेपाल भिलु महानाम “कोविद” यात ‘धम्मानुशासक’ पदय् कदर यानाविजयाःगु जुल । वसपोल श्रीलंका, म्यानमार (बर्मा), सोभियत रस, जापान, थाईलैण्ड, हज्जकज्ज, ताइवान येजाःगु बौद्ध मुलुकय् अमण यानाविजयायेधुक्कूगु जुल ।

वसपोल ‘कोविद’ जु थःगु वैश्य छम्ह अतिकं जागरुकम्ह व्यक्तित्व जुयाविजयाःगु जुल । वसपोल फुकक हे लागाय् न्हयव्यायेपुम्ह न्हयज्यायेफुम्ह व्यक्तित्व खः धैगु खैं ज्या उल्लेख यानाः “नेपालभाषा एकेडेभी” पिथना व्यूगु अतिकं व्वने योग्यगु सफू भिक्षु महानाम ‘कोविद’ ‘महसीके’ स्वयादिल धाःसा वसपोल सु खः ? वसपोल छु छु यानाविजयात ? वसपोल छु छु गतिविधि यानाः दुद्धर्म व नेपालभाषाया सेवा यानाविजयात धैगु खैं ज्या सिद्केत थाकुइमखु ।

वसपोल छम्ह दुद्धकालीन “दारचीरिय” नापं तुलना याये वहःज धैगु खैं थुइकाच्चना । वसपोलयाके दारचीरिय भावनां विलिविल जायाच्चव । श्वे धैगु दरपोलया थःगु हे वैसय् थी थी लागाय् न्हयव्यानाः ज्या यानाविजयाइगु व न्हयज्यानाः ज्या बानाविजयाइगु व भावना दुःह व्यक्तित्व जूगुलि वसपोल फुकक हे लागाय् न्हच्चलुवा: थेखनेदु । मनुष्य चोला दुर्लभ जू, धैगु सिइकाः थम्ह फुगु इलय्, वैशं ज्या व्यूगु व विइफुगु इलय् अलसि मचासे कुतः यानाः दुद्धर्म व दर्शनया उत्थान नापनापं नेपालभाषाया सेवा यायेवं थी थी बौद्ध लय-पोलय् ज्या सनाः व्वनेकुथिइ व थी थी बौद्ध संघ संस्था नीस्वनाः, अज्ज

मिवराल्ट भारतया “इतिहास परिषद्” या दुःजः जुयाः ज्या सनाविजयात धैगु म्हेगु साहस मखु । श्व छगु च्वलाये वहःगु ज्याखैं खः । वसपोल देशविदेशया बौद्ध सम्मेलनय् व्वति क्याः “भगवान् बुद्ध जन्म जुयाविजयाःगु देश-नेपाः” या इज्जत, प्रतिष्ठा व गौरवयात च्वलायेगु-ज्या यानाविजयाःगु जुल ।

उर्कि, वसपोल भिक्षु महानाम ‘कोविद’ जुया लुमन्ति यासे वलपोलप्रति सच्चा श्रद्धाङ्गलि यायेगु धैगु वसपोलया भावनायात कदर यानाः, न्हयासिपा तगः वसपोलयावें सयेका सिइकाः झीस नं सम्यक् जीवन हनेगु खः । वसपोलया गुणानुशरण यानाः वसपोलं क्यानाविजयाःगु भगवान् बुद्धया लंगु लिनाः “अनित्य, दुःख व अनात्म” यात म्हसिकाः शील, समाधि व प्रज्ञाया लं जुयाः सम्यक् जीवन हनेगु धैगु हे वसपोलप्रति धात्येंगु श्रद्धाङ्गलि जूवनी ।

वसपोल भिक्षु महानाम ‘कोविद’ जु आनन्दकुटी, स्वयम्भूद्ध च्वनाविजयाःगु खः । वसपोलयात ल्वचं व याच्वंगु जूगुलि वसपोलयात थाइलैण्डय् वासःवाकाः लिहाविजयासेनिसे “नगरमण्डप श्रीकीर्तिविहार” किपुली च्वनाविजयाः वलय् मिति २०५२ फागुन २४ गते विहिवा: (इ. सं. १६६६ मार्चं ७) कुन्हु न्हिनसिया ३ ४५ बजे अनित्यताया रवःफसं कयेकाः थःगु भौतिक देह सदा सदाया निति तवःताविजयाःगु जुन । श्वः वसपोलया गुण, देन व योगदानयक ल्यनाच्चंगु दु । वसपोलयात म्हसिकेगु धैगु हे वसपोलयाके दुगु दारचीरिय भावना, वसपोलया गुण, देन व योगदानयात म्हसिद्वाः कदर यायेगु, आदर गौरव तयेगु झी सकल बौद्धतयगु नैतिक वतंव्य खः । वसपोल छम्ह पूजा याये योग्यरह व्यक्ति खः धैगु वाः चायेकाः नेपालभाषा परिषदं बंगु ने. सं. १११५ कौलाचा ६, बुद्धाः (२०५२ कातिक १) कुन्हु वसपोलयात राष्ट्रिय सभागृहय् मानार्थ “भाषा थुवाः” उपाधि देलाःगु झीस ल्वःमके फैमखु । पाय्छि इलय् हे वसपोलयात वसपोलया देन, गुण व योगदानयात कदर याःगु दसि खः । श्वे हे, झीस नं यानाः, याये सयेकासिइकाः वसपोलया गुणानुस्मरण यानाः वसपोलया सद्गति व निवाण कामना यायेगु झीगु कर्तव्य खः । भवतु सब्ब मञ्जलम् !

★ ★ ☆

जनबाहाद्यःया बारे छता निता ख

- यज्ञमान 'पति' वज्राचार्य

कानितपुर (यै), वंगः व असं, किलाधः व मासं गल्लीया दथुइ च्वंग् जनबाहाः (कनकचैत्य महाविहार) स च्वंगु द्यः नेवाः बौद्ध समाजं जनबाहाद्यः धकाः ह्लापां- निसें सिइकावयाच्वंगु खः । अव्यात सेतो मत्स्येन्द्रनाथ नं धायेगु याः । नेपाःया बौद्धतसें मानय यानावयाच्वंगु ला दहे दु अथे हे लामा गुरुपिसं नं अव द्यःयात ह्लापां- निसें मानय् यानावयाच्वंगु दु । गोरखनाथया अनुयायी नाथ सम्प्रदायया धर्मलिम्बीतप्सं नं अव द्यःयात पूजा- आजा विशेष प्रकारं यानावयाच्वंगु दु । रथजात्रा यानाः असनय् तयाः कहुय्कुन्ह अम्प, गोम्प, थापि स्वनाः पूजा मयासे मयाःगु नाथ सम्प्रदायपिनिगु विधि दयाच्वन ।

अव द्यःयात लोकेश्वर नं धाः अले करणामय धकाः नं धयावयाच्वंगु दु, आयाविलोकितेश्वर, जमलेश्वर धकाः ह्लापा ह्लापा नं धायेगु याःगु खेन्दु । जमलं हःगु धाःगुया कारणं जमलेश्वर धाःगु जुइ । लोकनाथ छगु मेगु नं नां खः । अव द्यःया विषये अनेकन ह्लापाया खेत दु । अव द्यःयात दच्छिइ छवः रथ दयेकाः जमरनिसे सालाहयाः लगमय् मासिमा स्ववाःतक चाःहुयेकेगु यानावयाच्वंगु दु । थुगुसी नं रथजात्रा जुयाः लगमं द्यःयात खतय् तयाः बाजागाजा, पैयताः, तुतः आदि नापं लावा लस्कर तयाः जनबाहालय् लिथ्यके यंकाः जात्रा कदचायेके धुंकूगु दु । अथे हे सम्यक् महादान गुथि न्यायेकीबलय् नं जनबाहाद्यः खतय् तयाः जात्रा यानाः पित हयेगु यानावयाच्वंगु दु । थुकथं सम्यक् न्याइगु सालं जन- बाहाद्यः निकवः बाहालं पितहयेगु चलन दु ।

अथे जनबाहाद्यःया विषयस ह्लापा ह्लापा जुया-

वंगु खेया अभिलेख जिके दुगु अ्यासफुति ल्हयाः छगु निगु खेत थन न्हाववयाच्वना-

जनबाहाद्यःया रथजात्रा न्यायेकूगु-

जनबाहाद्य या रथजात्रा दैय्यदेसं चैतशुदल अट्टमीकुन्ह रथय् तयाः जमलनिसें जात्रा यानाहयाः लगमय् च्वंगु मासिमा स्ववाःहुइकाः लित यनीगु थौंकह्य न्यायेकावयाच्वंगु खैं खः । अव जात्रा सरकारीस्तरं जुयावयाच्वंगु दु । रथजात्रा सिमधःतले जुजुया तरबार नं यनेमाः ।

ह्लापा ह्लापा अर्थात् नेपाल संवत् ७०८ (वि. सं. १५८६ स जुजु शिवसिंहदेवया पर्यायस रथयात्रा जेठ नं न्यायेकूगु दुगु जुयाच्वन । रथजात्राया लागी नीजि स्तरय् नं गुठी दयेकूगु जुयाच्वन ।

यै, यल, खवप स्वंगु दे जुसेलि थः थः मिलय् मजुयाः येय नं जुजु लक्ष्मीनरसिंह मललया पालय् जन- बाहाद्यःया नं रथजात्रा दयेकूगु व रथजात्राया थ्रेय जुजु लक्ष्मीनरसिंह मललया खः धकाः जोन लकयागु 'कहणा- मय' (रिमर्व सेन्टर कर नेपाल एण्ड एशिया स्टडीज) पृष्ठ १६५ स च्वयातःगु खेया सत्यता लना स्वयेत थन लुमंके बहः जू । जनबाहाद्यःया रथजात्रा जुजु शिवसिंह मल्ल (ने. सं. ६६६-६४१) या शासनकालय् हे जुइ धुंकूगु दु । अव रथजात्राया निस्ति गुठीतकं स्वंगु अभि- लेख कनाच्वंगु दु । वहे सफूया येज १६६८ सन् १६२७स रथजात्रा यायेगु ज्या जूगु धकाः च्वयातःगु खैं नं पाय्छि मजू । प्यसः व न्हेवन्ह्यः अर्थात् सन् १५८६ स दकलय् न्हापां रथजात्रा जूगु खः ।

सम्बत् ७०८ जेठ मास कृष्णपक्ष चतुर्थ्यावन्तियो उत्तर भद्र नक्षत्रे एन्द्रयोगे आदित्यवासरे, श्व दिनकुन्हु श्रीमत् श्री श्री जमरेश्वर आर्यविलोकितेश्वरत्वं स रथ दयेकं जात्रा याना दिन दानपति खधंभा प्रधान दख्वजु नं समस्त दयेकं गुठि चिनकं जात्रा दयेकु जुरो ॥ श्वया क्रियाकर्तायाको सिकोंमुगुडि बजाचार्य श्री संजज्ञत्वं जुरो । श्व दिन न जिम निन्हुल्लब अष्टकुन्हु त्वदन याक न ख्यं ह्लो याना जुरो । वेरस राजा श्री श्री जय शिव सिंह देवत्वं भातृ श्री श्री जय रणजितसिंहदेव उभय ठकुरस प्रज्या बस जुरो ।

जनवाहाःदः (त्वं) धर्मि लुइगु पौष शुक्ल अष्टमीकुन्हु खः । ह्लापा ह्लापा बैशाख शुक्ल अष्टमीकुन्हु नं जूगु खनेदु । जात्रा धाःसा धर्मि लुयाः ज्ञिनिन्हुलिपा अर्थात् जेठकृष्ण चतुर्थीकुन्हु याःगु जुयाच्चवन ।

दानपति खधंया प्रधान धकाः च्चवातल । श्व खधं धइगु गन खः श्व धायेगु मखुत । श्व खधं आः थौकह्यं गुगु इलाकाय् गन लाःवः लुइके हे मानि ।

श्व ज्याया क्रियाकर्ता सिखोंमूवाहाःया बजाचार्य संजजु खः । उगु बखतय् मान्यवरतय्त उमिगु नांया त्यूनेसं ‘त्वं’ च्चयेगु शैली दु खनो । गथेकि दसुकथं १. श्री मत् श्री श्री जमरेश्वर आर्यविलोकितेश्वर त्वं २. श्री संजजु त्वं ३. श्री श्री जय शिवसिंहदेवजु त्वं

थुकि श्व नं सिइदु कि द्यःतय्त श्री स्वंगा, जुजुयात श्री निगः अले मेपिन्त आः थे श्री छगःजक तयेगु ह्लापाया शैली जुयाच्चवन ।

त्वं याये धुकाः ख्यो लहो याःगु नं जुयाच्चदन । श्व द्यःया खवाः दांलाकाः ह्लाय्, म्हुतु, मिखा आदि च्चवयाः लंपु (रंगारोहण) छायेगु ज्या याःगु धाःगु जुइमाः । द्यःयात निभाः पाकाः ह्लाय्, म्हुतु मिखा कंकेगु

ज्या आः नं यानावयाच्चंगु हे दु ।

१. निभाः पाकूवलय् जूगु छगु घटना-

जनवाहाःदःयात धर्मि लुइधुकाः निभाः पाकेगु नं छगु क्रककथं जुयावयाच्चंगु दु । थथे हे जुजु जयप्रकाश मत्तलया पर्यायस छम्ह लामा गुरुं गंक गंक नं निभाः पाकातःम्ह जनवाहाःदःयात म्हय् थिइक दण्डवत् यानाः भाग्यानाबिल । अन ग्य याये गथे याये जुइक कच्चव जुल । लाय्गुभाजु (राजगुरुजु) याथाय् थ्यंक वनाः आज्ञा आदेश कायेमाःगु जुयाच्चवन ।

श्यासफुनिइ च्चयातःगु अमिलेखया पूर्ण पाठ थथे खः-

सम्बत् ८७७ पौष शुक्ल नवमि बुधवार, श्वकुन्हु श्री ३ जमलेश्वर देवस्तके, त्वदनयानाः सतिकुन्हु निवार पातकं तया वेरस छुरवया रामान, देवया पालि भोको पुसं अनियात, श्व वेरस देवपिवार चोडपरिसेन थियमदु धक धायान, धाथ्रां श्व रामाया सजन श्व वदतो दायाओ देव थियाओ ताथर, थथे जुयाओ, जमर गंथीया थरपा अःदि खांछि ओयाओ राजगुरुयाके ओर, थन राजगुह, सकले ओनाओ उपाध्या भाजुयाके डे डा छपराक तिओ धार, छपराक पुत तया देओ पुत चोडम्ह, थरपाजुरो, डयान्हुन, विधि थे जज्यासे पुत वेनका जुरो । श्व वेरस थथेनं जुओ जुरो ॥० ।

थन नं जुजु शिवसिंहया पर्यायस थे जमलेश्वर धकाः प्रयोग यानातःगु दु अले थन जनवहाःयात कनक-चैत्य महाविहार धकाः मधासे जमरांथी धकाः धयातःगु खनेदु । जमगुठि धकाः अन सुइकाःगल्लीया पदिचमत च्चंगु याय्यात आः नं धाःनि ।

पु तया वयां लिपा पुत वेनके धइगु छगु शान्ति-स्वस्ति यायेगु विधि जुल । गथेकि मचाबू व्यनके, वारा

द्वयनके, दु द्वयनके अथे हे तुं पु द्वयनके जुडमाः । निइगु
जुयाच्चवंगु छु वस्तु पू जुलकि वांछ्वये जिउगु वस्तु वां-
छ्वयाबिड । वांछ्वये मजिउगु वस्तु गथेकि द्यः आदि
यात पू जूगु द्वयकाः हानं निइ (शुद्ध) यायेगु ज्या जुड ।

३. जनवाहालय अहोरात्रः-

महायानी क्षेत्रया पूजा विधिइ अहोरात्र छगु
च्चन्हाःगु पूजा खः । स्वयम्भूइ जिर्णद्वार याः पतिकं
अहोरात्र यानावयाच्चवंगु दु । विज्यासःद्यःयाथाय् लंपुइ
छायेबलय् ह्लापा ह्लापा अहोरात्र यानातःगु खनेदु ।
फंपिइ वज्रयोगिनी, गुह्येश्वरीद्यःयाथाय् नं अहोरात्र
जूगु दु । सक्वय् वज्रयोगिनीद्यःयाथाय् नं यक्व यक्व
अहोरात्र जुयावंगु दु ।

जनवाहाःद्यःयाथाय् नं यज्याःगु हे कथं अहोरात्र
यानाः जनवाहाःद्यः भिकेगु ज्या जूगु जुयाच्चवन । थुकि-
यागु अभिलेख छगु थन थथे खनेदुः:-

ओं नमः श्री आर्याविलोकितेश्वरायः ॥ सम्बत्
७४७ तच्छोतरागाक पञ्चमी, थवकुन्हु श्री ३ जमलदेवया
वाम्हनथ, सिननक्व लून पुनाव, अहोरात्रछि यज्ञ सम्पूर्णा
दिन जुरो ॥ थव वेरस महाराजा श्री २ लक्ष्मी नरसिंह
मल्लदेवजुस्यन समस्तं अहोरात्रछि यज्ञ जोलनं देवयात
जोरनं, मारक्वया समस्तं प्रसन्न जुयाव जीर्णद्वारण
याना विज्याक जुरो, थवतया क्रियाकर्ता याको सिक्व-
मुगडि वज्ञाचार्य श्री मणिरत्न मूल, कर्मचार वादूदेवजु
उपाध्या वंथवाहार वंधवाकितजु, पूर्वस तवछे सिरोमुनिजु,
दक्षिणस जमगंधि बितुजु, पश्चिमस यितुंवाहार जिवन
सिजु, उत्तरस वंतु वधवराजु, चर्जपि नोथूजु, मणिजु,
धरमजु, रत्नवर्यजु । थवते गुरुभरात ॥

चितावाली भाजु देवजु नं समस्तं थाकुलयाके
यिनाप योडन चिता याकं जुरो, थव वेरस डदांपरी
चितावालि वंतु

वंतु जयतसिजु	असन जयतसिजु
यितुंवहार पुरन्दरजु	मंदु रथनपालजु
वंवहार कितपालजु	केर मणिकराज भारो
अंगराजजु	महेदास, उल्हासि, धर्मजोती
नेत कुरु भारो	मदु कुसुमराज भारो
लगन ज्ञानजु	वंतु भैरजु, धरमजु
असन ज्ञान भारो	
थव वेरस थकाली जमलगंथी वंधवकितजु,	
थवतेस्यन सिधका जुरो ॥	

रथजात्राया घटनाः-

जमलनिमें लगमयतक रथजात्रा यायेबलय् गबले
छु जुइगु गबले छु जुइगु जुयाच्चवन । गबले रथ कोदल,
गबले रथ मिनयाविल सा गबले भ्यातनालय् दुनीगु ।
थथे हे ज्याःबाहालय् व असनय् रथ भ्यातनालय् दुना-
वंगु खें दु । अबलय्या असं व ज्याःबाहाः आः ये जव
खव यक्व छे मदु जुइ अले हानं पुबू थे थाय्यासय्
भ्यातनाः मुनाच्चवंगु नं दु जुड ।

क) ज्याःबाहाःलय् भ्यातनालय् रथ दुगु जगु
अभिलेख थथे च्चयातलः-

सम्बत् ७४७ चंगुरिराथवक एकादसी थव कुन्हु
जमलदेवया लंगनयातकुन्हु ज्यातवाहारस रथ भेटवुरा-
दिन जुरो । थन थाकुरया आदेशन गुरु भराउपनिवोनाव,
समधारन रथन विकायाव ज्यातवाहारया फलेप्रोत्या,
सोऽहुतो भेटवुर सतिकुन्हु कलशपूजा भेवटपात ५ थवते
दयकं पूजा यानाव रथ थंनकाव थवन सतिकुन्हु देवरथस
दुहा विज्यातकाव सान्तिक पूजा याड्या, यज्ञ, पाठदान
सूर्वण, अत्मविम्बु दयकाव, भूमिदान, गोदान, वस्त्र-
दान, नवग्रहदान, वाशवरदान, थवनंली पंचजिन भोजन,

थ्वनंली कोमारी सद्यन भोजन, थ्वते दिनया रात्रिस महाबली सिंखमगुदिया सथन जुरो थ्वतेया क्रियाकर्तायाक, सिंखमगुदि वज्ञाचार्य श्री मणिरत्न थकारी-जमर गंथि वधवकित थ्व वेरस महाराजा श्री २ लक्ष्मी-नरसिंह मल्ल देवजूनं समस्तं क्रियायात, थम प्रसन्न जुयाव शान्तिपूजा यातकं लंगनयात, ड्यायकं मज्जिठेयातड्याव जुरो । थ्वतेया चितावारी लगन ग्यानकित, सिंखमुगुडि, जिवराज वंतुवाहार पून थ्वते प्रभूतीन देशया उदासयरिजुरो ।

जनबाहाःद्योया रथजावा सन् १६२७ निसेजक नोस्वंगु धकाः जोन के. लकजुं थःगु करणामय नांगु अंग्रेजी भाषाया सफुतिइ च्वयातःगु दु । ७४७ धइगु सन् १६२६ लाःवः । उकि सन् १६२७ न्यावः निसें रथजावा यानावयाच्वंगु खनेदु ।

सिखोंमुगुडिया महाबली विधि दु धइगु सिइदत । थ्वहे महाबली विधि थन शान्ति यायेत प्रयोग जूगु जुयाच्वन ।

असनय् न भेतनालय् दुनः-

जिनिदें लिपा नं थथेहे भेतनालय् दुन खनी । अन नं शान्तिस्वस्ति यात । महाबली धाःसा सामान मदुगुलि मध्यूगु जुयाच्वन । अभिलेख्य थथे च्वयातःगु दु ।

सम्बत् ७५६ चैत्र शुद्धि १० थ्वकुन्हु जमलदेवया रथ असन ध्वाखाया विवरकास भेटवुर । थ्वन सतिकुन्हु रथ सकल्यं पियका रथ पेयस कलश पूजाजोलनं बली भेवतपाट ५ दयकां पूजा याना । थ्वन सति रथ चिने धूनकाव देवरथस थेड्या जुरो । थ्वन सतिकुन्हु जुजुया आदेशन निपुचन वयमार कोकायाव शान्तिक पूजा याना । शान्तिक वज्ञ वाग्वरदार बलि, पंचरक्षा, सद्धर्म पुण्डरिक पाथ, सादान, भूमिदान, सुवर्णदान, आत्मविवुदान, पंचतथागत पूजा, कोमारी भोजन सद्यन । महाबली जुक सामग्री मदयाव मविया । थ्वतेया क्रिया कर्तायाको सिकोमुगुडि वज्ञाचार्य मणिरत्न रत्नवय, मणि । चितायाक, असनछें, पुराणमिदा जय धर्म, ज्यतसि कथिरा ले जिवराज ।

धम्मपद-मलबग्गो २५१

नतिथ रागसमो अग्नि- नतिथ दोससमो गहो ।

नतिथ मोहसमं जालं - नतिथ तण्हासमा नदी । १७ ।

रागसमान 'अग्नि' मेगु मदु, द्वेषसमान 'ग्रह' मेगु मदु,

मोहसमान 'जाल' मेगु मदु, तृष्णासमान 'नदी' मेगु मदु ।

जेतवन / न्याम्ह उवासिकार्पि

५

सी-दुने-४

- दुग्लिल श्रेष्ठ

मच्छि मच्छि थे खुल्ल मिनावइ
लुमक्वरा जिगु तुगलय् छ
छ धैहै हे नं जिगु निम्ति आः
स्वय् जक ल्यंगु व शोक म्य खः

किन्तु छ खन्यवं ह्येकाः ह्येकाः
न्हयूख्वाः जक जि ज्याय् छु धुनी
'हे मावयस्कि' धाः वय् धुकै
छंगु मिखाया जल्ल ख्ववि

खः छ मदै तर सत्य ध्व नं खः
सीधुकाः नं सीमखु छ
ठं मतिनां थुलि प्याः कि मिखा जिगु
स्वय् जक माः गन लुइमखु छ ?

जीवन सुखमय यायेफु

चवभ्वः— आशाराम शाक्य
संगीत— प्रज्ञारत्न बज्राचार्य

प्यस्य दुःखं च्यूवइगु खनि, जीवनया पलपलसं भीत

ख्वविजक हायेका : दुःख तंक्य धकाः

भीसं न्ह्यावले यायेगु कुतःजक

तर भी दुःखं मुक्त मू खनि, केवल ख्वविजक हायेका : न्ह्यावले

बुद्धं लुइकल सत्य दुःखया
राग व द्वेष मोह सदानं
शील, समाधि व प्रज्ञा दुःखया
अन्त यायेगु दुःखया लँपुनं
तर भी दुःखं

बुद्धं कंगु खं सीकाः सयेकाः
प्रज्ञा जीवन यच्चक खंकाः
शील समाधि क्वातुक ज्वंकाः
भीसं जीवन सुखमय यायेफु
तर भी दुःखं

बौद्ध न्ह्यसःलिसः कासा- छग् चर्चा

- हीराकाजी सुजिकाः
यल, नागवहाः, कुतिबहाः

नेपालय् बुद्ध शासन स्थीर यायेगु निर्मित
क्रिरत्नया शरणय् वनाः थःत समपित याःपि भिक्षुपित्त
राणा प्रधानमन्त्री श्री ३ जुद्धशमशेरया पालय् २००१
सालं पितिनाछ्वःगु खः। लिपा थःहे देसं पिहां वने-
मायेकावन । वयांलिपा श्री ३ पद्मशमशेर महाराजाया
पालत् श्रीलङ्काया पुज्य भिक्षु नारद महास्थविरं आपालं
कुतः यानाविज्यासेलि नेपालं पितिनातःपि भिक्षुपित्त
दुतकायेगु एनुमति प्राप्त जुल । भिक्षुपि दुहांविज्यात ।

नारद भन्ते नेपालय् विज्याःगु इलय् पद्मशमशेर-
या पालय् यलया नागवहालय् नारद भन्तेयात धर्मदेशना
याकेबिल । उबलय् वसपोलं न्ह्यसः छुनाविज्यात- “पंच
भद्रवर्गीयपिति नां छु ?” फुकिया लिसः सुनानं बिड-
मफत । थथे साधारणगु छग् न्ह्यसःया लिसः हे बिडम-
फुसेलि भन्ते तस्कं नुगः मष्ठिकाविज्यात । भगवान्
बुद्ध बूगु देशय् बुद्धभगवानं त्वापां भिलु दयेकाविज्याःपि
न्याह्य भिक्षुपित्तिगु नांतक हे धाये मफुसेलि थ्वला
तस्सकं मष्ठालापुसेच्वंगु खै जुल । अथे हे हानं मेगु
न्ह्यसः छुनाविज्यात नेपालयागु हे विषयस । नेपाल देशय्
हे जुयावंगु बोधिसत्त्वया जन्ममध्ये छग् जन्मयागु खै ।
न्ह्यसः थथे खः- “पशुया निर्मित मनुखं ज्यान वियावंगु
देशया नां छु ?” थुगु खै बुद्ध बुद्ध जुइन्ह्याःया छग्
जन्मय् थ्व खै उलेख जुयाच्वंगु दु- पाञ्चालदेश,
चौकह्य् थुगु देशया नां पनौति खः। नेपालया काभ्रे-
पलाञ्चोक जिल्लाय् श्रवस्थितगु व बुद्धया धर्मय् आपालं
चर्चाय् दुगु महासत्त्व राजकुमारं छन्ह शिकार हितेत

चाःट्यू वंगु बछतय् छग् थासय् धुँया मस्तसें थः मां-
याके दुरु चुचुप्यानाच्वंगु, मांह्य नयेमखनाः अचेत ज्याः
गोतुलाच्वंगु दृष्टय खनाः करुणा वनाः थः दाजुकिजापि
राजकुमारपित्त छलय्यानाः छग् त्वह तयाः वनाः थःगु
ला थम्हं ध्यनाः सनेमफुह्य मांधुँयात नकाः जीवन तयाग
यानावंगु बाखं तस्कं हे प्रचलितगु बाखं खः। अथे हे व
थाय् आःतक नं ग्रतिकं नांजाःगु बौद्ध तीर्थस्थल जुया-
च्वंगु नेपालयागु पवित्र बुद्ध तीर्थस्थल “नमो बुद्ध”
नम्बुरा, नमरा आदिकथं उच्चारण यायेगु यानावयाच्वंगु
खै आःतकं प्रत्यक्ष दुगु जुल । उपत्यकाय् लिककसं च्वंगु
छग् नगरय् लिककया पर्वतय् दप्राच्वंगु गुँइ च्वंगु ‘नमः
बुद्ध’ चेत्यया बारे न्यंगु न्ह्यसःया लिसः मदुसंलि दुःख
तायेगु खैला छखे दहे दु- मेगु खै, तस्कं सरमं जाःगु
खः। श्व फुक्क मसियाः, मयुयाः मखसें प्रवार प्रसारया
अभावं यानाः याद मदुगु जक खः। बुद्धयस्या बारे छु
हे गतिविधि मज्याः खः। नवसा ‘नमरा भगवान्
धैगु मस्तूपि सु दइ नेपालय्-ग्रले अन मवंपि सु बौद्धजन
दइ थे धर्मभिरु जनताय् ?

थथे हे हाकनं मेगु न्ह्यसः तयाविज्यात- बुद्धया
वंश सम्बन्धी गथे कि- ‘सिहनुया काय् ग्वःह्य दु ?’

थुगु न्ह्यसःया लिसः न सुनानं बीमफुगु जुल ।
थुकथ नेपालया बौद्धत तस्कं हे कमजोर स्थितिइ जूगुलि
नारद भन्तेया जक नुगः बवतुगु मखु कि सकल बौद्ध-
जनपिति नुगः बवतुन । तस्कं थुदीगु नुगः धानाः जिपि
छेय् लिहां वना । जिपि धाःसा सरमं चिनाः न्ह्याःहे वःगु

मथुः । भिष्मगु थे हे वायावाथा कनाच्चवना । छु धाये गथे याये जुयाच्चवन । मन गर्खेसे च्चवन ।

बौद्ध न्हासःलिसः यायेग वातावरण दःसा जा अवश्यनं उगु कमी कनजोरी ह्लनीगु जुइ, मटडगु जुइ । अथे हे यायेग स्वयेमाली धइगु खँयात वाःचायेका: पुञ्य भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं बौद्ध न्हासःलिसः संग्रह यानाविजयात । थुगु ज्या स्वीछदं न्हाया खँ खः । थुगु संग्रहयात लोकबाखया संग्रहकर्ता भाजु करुणाकर वंचया सत्प्रयत्नं ह्लापांखुसी प्रकाशित जुयाः झीगु न्हाये तयेहःगु जुल । थुकिया मुनाक खः— बुद्धघोष भन्ते । थव जुल बूद्ध सम्बत् २५०६/नेपाल सम्बत् १०८५ या खँ ।

बुद्धधर्म सम्बन्धी सामान्यज्ञान प्रश्नावली नामं सफू पिथनाः झीत वियाविज्यासेलि यलया नागबहाः, कुटिबहालय् च्चर्पि छृष्ट बौद्धतय् दथुइ खँह्लाबल्हा जुल । सल्लावल्हा जुल कि— बौद्ध गतिविधियात झीसं न्हायेके मफत धाःसा कह्लय्या झिर्दी झीत सराः बिइ ।

झीयां ह्लापायापिसं सुनां छु यात धइगु न्हासः तइ । अले छु लिसः बिइगु । उकि संस्कार धइगु भिगु-पाखे यकूसा भिहे जुइ । मर्भिपाखे यकूसा मर्भिहे जुइ धइथे झीसं गथे स्थन अथे हे प्रभाव लाःवनीगु जुयाः खःगु भिगु ज्यात न्हायेका: बौद्ध न्हासःलिसः कासा न्यायेकेगुतकया खँय् वयाः आपालं सहलह व्याका: न्यायेकेगु खँ ववःजित ।

युक्तं ज्याःलि ह्लापांगु न्हासः लिसः कासा (बुद्धधर्म सम्बन्धी) २०२८ साल विक्रम सम्वत्या जेठ १ गते शनिवाःकुन्हु ह्लापा ह्लापा मजूकथं जुल । यलया नागबहाः, कुटिबहालय् शुरुजूगु न्हासःलिसः कासा अबलय् विहार विहारया दथुइ धेंधेवल्ला: कासा जूगु खः । जितः लुमकथं उबलय् सुमगल विहार, शाव्य-

सिह विहार, गणमहाविहार व श्रीघः विहारं द्वितिकाःगु खः । थुकिडि मध्यय धेंधेवल्लाखय शाव्यसिंह विहार ह्लाप लाःगु खः । उबलय् जज जुयाविज्याःहाखः भिक्षु जाणपुणिक ।

अबलय् न्हासःलिसः जूबलय् बूद्ध गन जन्म जूगु धैगु नं छगु न्हायःस वःगु खः । थुगु न्हासःया लिसःकथ मिद्वार्थकुमार लुम्बिनीस जन्म जूगु खः धइगु खँ लिसः बिइमाला वन । छाय धाःसा शाव्यमुनि बुद्ध बुद्ध जुइ-न्हायःला सिद्वार्थकुमार खः । बुद्ध गुब्ले जन्म जुयामविज्याः लिपातिनि हे बुद्ध जुयाविज्याइगु खः । बुद्ध जुइ-न्हायःला सिद्वार्थकुमार खः । जुजु शुद्धोदनया काय्या रूपय मायादेवीया कोष जन्म जूगु खः । लिपातिनि अथक प्रयत्नं बुद्धत्व लाभ यानाविज्यासेलि जक बुद्ध जुयाविज्याःगु खः उकि बुद्ध गन जन्म जुल धइगु न्हासः पाय्यि मजू । उकि लिसः नं उकथं हे बिइमालाबंगु खः । न्हाइपुगु तर महत्त्वपूर्णगु खँत पिदनीगु, सिइगु थुइगु जुयाच्चवन बौद्ध गतिविधित न्हानावन धाःसा अले जनसहभागिता नं उच्चश्राः विश्वशान्तिया लागी समर्पित जुइदइगु अबसर नं वइगु थज्याःगु ज्याइवःत न्हायाकांतु वनेगु धइगु खँत वल / वन ।

अबलय् र्वसाः खलकय् जिगु थःगु अध्यक्षताय् थुगु ज्याइवलय् र्वाहालि याःपि खः— बुद्धरत्न शाव्य, बुद्धरत्न कविमाय्, दोलेन्द्ररत्न शाव्य (कवीचमाह्टर), मंगलरत्न जेठा, तुलसीलाल शाव्य आदि खःसा गुलिस्यां ध्यावां न र्वाहालि यासे बुद्धधर्मया प्रचार अभियान थे ज्याःगु भिज्याय् त्वपि तयाः थःत पविव याःपि आपालं दुगु खः । व परम्परा आःतक नं न्हानांतु च्चवंगु तसकं लयताय् बहःगु खँ खः । लिपालिपातक नं थथे हे न्हासः लिसः कासा न्हानांतु च्चवनी धइगु विश्वास दु ।

थुगु बौद्ध न्हासः लिसः कासा जुयाः स्वदैतक

विहार विहारया दथुः प्रतियोगिता जुयाः नागबहालय्
है जुल । वयांलिपा थासंथासय् जुयाचंगु खः । आः
वयाः पुस्तकालय, विहार, संघसंस्था, बलब आदि व्वति
कायेगु जुयावःगु दु । अन्तरविहारं अन्तर पुस्तकालय,
संघसंस्था आदि व्वतिकयाः उप्वः सहभागी जुयावःगु
वा यायेकुगु तसकं लुधनेबहःगु खें खः ।

थपालय् यलया नागबहाः, कुटिबहालय् च्चंगु
बौद्ध पुस्तकालययागु रजतजयन्तीया लसताय् बुद्ध
जयन्तीया सिलसिलाय् देय्देसकं थे जुइगु जुयाचंगु
न्हासःलिसः कासा ह्वापा स्वदेतक नागबहालय् जुयाः
थुगु कासाय् दकय् उप्वः लिसः पाय्छि जुइक बिया:
त्याकूगु संस्थायात रनिङ्गः शिल्ड बिइगु च्चसाःकथं
शील्ड तयाः जूगु न्हासःलिसः कासा नीथ्यकःगु
खः ।

थपालय् जुइगु न्हासःलिसः कासाय् व्वति
काइगु संस्थातय् गुणवृद्धिया लागी अर्थात् उप्वः धइथें
धेयेबल्लाः जुइकेया लागी व्वतिकाःपिन्त स्थनेकने यायेगु
ज्या नागबहाया आदर्श विद्यालयस शनिवाःपतिकं
सनिलया ४ ता निसें ६ तातक स्थनेकनेगु ज्या जुया-
चंगु दु । थुकिया निम्नि स्वापू तयेगु थाय्कथं कुटि-
बहाः, नागबहाःस्थित जिगु थःगु पसलय् यानातयागु
जुल ।

आःतक थुगु कासाय् व्वतिकायेत नां दर्ता याके-
धुंकूगु पुस्तकालय, विहार, संघ, बलब आदिया धलः
छसीकथं थन न्हाच्चवयाच्चना व थुकथं दु-

१. विश्वशान्ति पुस्तकालय, बालिफः, यल

२. नवीन पुस्तकालय, गुजिबहाः, यल
३. पद्मावति पुस्तकालय, नःबहाः, यल
४. अध्ययन मण्डल, बूबहाः
५. दी पंकर पुस्तकालय, नागबहाः
६. महाबौद्ध पुस्तकालय, ओकुबहाः
७. युवा पुस्तकालय, हःखा
८. ज्योति उदय संघ, चापागाउँ
९. बौद्ध विहार युवा समूह, पुलचोक
१०. हिरण्य पुस्तकालय, इलाननी
११. अभिक मिलन पुस्तकालय, पिलाठे
१२. सुमंगल बौद्ध संघ, लुखुसी
१३. जनहित पुस्तकालय, हखबहाः
१४. जनमंत्री पुस्तकालय, भिन्नेबहाः
१५. श्री शाक्यर्थिह विहार (वाचनालय,) थैना
१६. अमजित पुस्तकालय, हःखात्वा:
१७. मैत्री बलब, भिन्नेबहाः
१८. जनजागृति पुस्तकालय, भुलखु
१९. इलाठे॑ युथ बलब, सुन्धारा
२०. अध्ययन मण्डल, नागबहाः
२१. दीपावति पुस्तकालय, गुइतः, यल
२२. आलोक पुस्तकालय, इखाठे॑
२३. महाबौद्ध बलब, महाबौद्ध, ओकुबहाः
२४. युवक बौद्ध मण्डल, (उपसमिति), पुस्तकालय,
तःबाहाः, लोकेश्वर विहार, यल
२५. जनहित पुस्तकालय, हःखा, यल
२६. चन्द्रसूर्य पुस्तकालय, कुतिसौगः

त्वःतावंम्ह महानाम

-ग्रन्थमान शाक्य

इति बाहा:

सनिलया ई, नगर मण्डप विहारया
छकू कवथाय चवनाविज्याः म्ह भन्ते
ज्याथया अवस्थाय- ज्या मविल जिवं थन
मनय दुःख तायेकल'

भसुकाः तल भन्तेन, थःगु थुगु अवस्थाय
धैर्य वीह्य सकसित-
“जन्म जुक्व सीनं माः पाः वलकि वनेहे माः
न्ह्याः ह्याः धाये दैमखु, कालया यत्थे न मखु।”

थथे धाइह्य भन्तेजु,
महानाम मन्त थ्व लोकय्
आत्मा मदुगु शरीर, प्यह्य पासां कवबिह्यकाः
वन लोक त्वःताः थुगु ।

मसानघाटया छकू थासय्
सिपँया द्यःनेसं, भश्म जुल शरीर
फय् वल, पुइके यन, उखेथुखे गन गन
महानाम भन्तेया, ला, कवँय्या शरीर ।

सुभाष्य देष्ठा !

आनन्दभूमिया पुलांपि आजीवन ग्राहकपिण्याखें, आनन्दभूमि ताःलाकेया
लागो कवय न्ह्यथनाकथंया आविक रवाहालि प्राप्त जूगलिइ शद्वालुपिन्त दुनुगलंनिसे
सुभाष्य देष्ठाया ।

१. मोहनकाजी वज्जाचार्य, वनवहा:, गा:वहा:, यल,	५००।-
२. कुलनरसिह शाक्य, नःवही, इकु, यल,	५००।-
३. जानीराजा शाक्य, हःखा, यल,	५००।-
४. रुपेन्द्र शाक्य, ओकुवहा:, महावौद्ध, यल,	३५०।-
५. रत्नवहादुर वज्जाचार्य, गा:वहा: (बूवहा:) यल,	३००।-

-४-

यलया ग्राहकपिनिपाखें रवाहालि ताःलाकाः तिवः बिह्यु ज्याय हेराकाजी सुजिकाः,
नागवहा:, यलपाखे यानाविज्याः गुलि वसपोलयात न आपालं आपाः सुभाष्य देष्ठाया ।

विवस्थापक
आनन्दभूमि

गृहिणी विषय

बुद्धपूजा

१९१६ चिल्लाथव १५, ये-

थनया आनन्दकुटी विहारय होलिपुह्रीया भि दि-
कुंहु जूगु बुद्धपूजाया न्याइवलय भिक्षु सुगतमुनिया
समक्ष शीलप्रार्थना जुयाःलि न्ह्याःगु उगु दिनस भिक्षु
सुगतमुनिपाखें हे धर्मदेशना नं जुल। थनया दायक सभां
न्ह्याकाच्चवंगु दानप्रदान व भोजनया व्यवस्था उपासक
उपासिकापिगु व्यवहारिल इलय हे जुयाःलि थुकुन्हुया
ज्याइवः ज्ञानःधायेक व्यवाल।

शोकसभा

१९१६ चिल्लागा द ये-

आनन्दकुटी निवासी भिक्षु महानाम महास्थविर
'कोविद' मदुया थनया आनन्दकुटी विहारय वसपोलया
निवाण कामना धाना: छगु शोकसभा जुल। भिक्षु
कुमार काशय महास्थविरपाखें न्ह्याकूगु उगु सभा भिक्षु
अनिरुद्ध महास्थविर समक्ष पञ्चशीलप्रार्थना व अन
उपस्थित भिक्षुसंघिनिपाखें परिवाणपाठ जुयाःलि
न्ह्याःगु खः। उव्यलय श्रद्धाङ्गले व्यक्त्यासे भिक्षु
मुदर्शन महास्थविर ध्याविज्यात— “खवया: जन्म जुइगु
व हिला: सीगु मनूया विशेषता खः। भन्ते महानाम
नं थुकथं हे विशेषता धाना: मदयाविज्यात। वसपोल
सेवा भावनाय् दत्तचित्तह्य खः। वसपोल बुद्धधर्मया
नापं भाषा व साहित्यया नं दुर्घयक सेवा धानाविज्या:गु
दु।”

शोक मन्तव्यया इवलय सत्यमोहन जोशी ध्या-
दिल— “सारिपुत्र मौद्गल्यायनया अस्थिधातु नेपालय
हयेगुली वसपोलया तःधंगु देन दु। वसपोल छह्य
लुम्बिनी विकासया लागी अग्रगामीह्य भन्ते खः।” थथे

हे भक्तिदास श्रेष्ठं ध्यादिल— “दान वैगुयात महानाम
भन्तेनं संघयात बिइमाःगु चलन स्थलाविज्याःगु दु।
थम्हं दान काल धाःसा लोभ वैगु खें नं वसपोलं ध्या-
विज्याःगु दु।” थथे हे ब्रह्मतबहादुर चिवकारं मनूतसें
थःथःगु आचरण भिकेमाः अले आचरणकथं ज्या यायेगु
हे भगवान् बुद्ध व भन्तेपि संघयात लुम्केगु खः।” ध्या-
दिल। उव्यलय तीर्थनारायण मानन्धरं आनन्दभूमिया
नं ह्यापांगु व्यवस्थापक जुयाविज्याःह्य वसपोलया नामं
सफूत पिथने माःगु खें न्ह्याथनादिल सा पूर्णरत्न वज्जा-
चार्यं आनन्दकुटिह पुस्तकालय छगु स्वने मास्तिवःगु
खें न्ह्यायंसे महामान भन्तेयाके व्याज पुलाः दां त्याय
कथात्यागु व उगु दां थःके दुगु खें कनाविज्यात।
पुण्यानुभोदन जुयाः व्यवचाःगु उगु सभाय् उपासकपिसं नं
निवाण कामना याःगु खः।

थेरवाद बौद्धपद्धतिकथं इहिपा:

१९१६ चिल्लाथव द, धरान-

थनया स्वयम्भूचैत्य महाविहारय सम्यक् शिक्षा
समूहया सल्लाहकार शम्भु गुरुज्ञया दार्जलिज्ञयाह्य
कला गुरुंगनाप शीलप्रार्थना, परिद्वाणपाठ व तिपूयात
गृहविनयया शपथ ग्रहण याकाः इहिपाः सम्पन्न याःगु
दु। थनया बुद्धविहारया सचिव खज्जबहादुर मोक्तान,
मयजु विद्या शाक्य व उपासक उपासिकापि जानाः
थुकथंया इहिपाः याकूगु श्व ह्यापांगु कथंया खः ध्यागु
थनयापिगु धापु दु।

न्ह्यन्ह्यदेवं जन्मदिं हन

१९१६, चिल्लाथव, बुटौल-

थनया पद्मचैत्य विहारय विज्यानाच्चंह्य भिक्षु
चन्द्र महास्थविरया ह्यह्यदेवंया बुद्धि वसपोलयात

आनन्दभूमि

अभिनन्दन यात्राना: थीथी ज्याहवः जूनाः कवचायेकल ।
ज्ञानमाला भजन, बुद्धपूजा, अष्टपरिकार दान जूगु
उगु इलय् भिक्षु भद्रिय, अनगारिका धर्मवती, भिक्षु
बोधज्ञानपिं धर्मदेशना यानाविज्याःगु खः । संघरत्न
वज्ञाचार्यया सभापतित्वय् व भिक्षु अनिरुद्ध महास्थविर-
या प्रमुख आतिथय् जूगु समारोहस बौद्ध यूवा संघपाखे
मंगलगान, पूर्णकाजी शाश्यपाखे लसकुस न्वचु, योगेन्द्र
तुलाधरपाखे भन्तेया जीवनीवाचन, विमलबहादुर शाक्य-
पाखे प्रतिवेदन प्रस्तुत जूगु खः । थुव्यलय् प्रा. छवराज
शाक्य, दशरथमुनि शाक्य, कृष्णप्रसाद शाक्य, मय्जु
सुमना शाक्य, भिक्षु कुमार काश्यप महास्थविर, भिक्षु
अनिरुद्ध महास्थविर व बुद्धरत्न शाक्यपिनिपाखे थःथःगु
शुभ-कामना मन्त्रव्य प्रस्तुत जूगु खः ।

बौद्धसभा

१११५ चिल्लाथ्व दशमी, पांगा-

थनया गौतमबुद्ध विहारय् बुद्धिबहादुर महर्जन-
या सभापतित्वय् जूगु बौद्धसभाय् बुद्धपूजा, पञ्चशील
प्रार्थना व भिक्षु कीतिपाखे दर्मदेशना जुल ।
थेरवाद बौद्धदायक केन्द्रीय परिधिद्या अध्यक्ष बखत-
बहादुर चित्रकार, आशाभाइ तण्डुकार, धर्मरत्न शाक्य
व कृष्णबहादुर महर्जनपिनिपाखे बुद्धधर्म व उकिया
उपादेयता विषयय् थःथःगु मंखना प्रस्तुत जुल ।

बौद्धधर्म व दर्शनया अध्ययन

१११६ चिल्लाथ्व ६, थैना-

वंग मावंनिसे दौड़ शिष्टाचारसम्बन्धी अध्ययन
व अध्यापनया ज्या शृं जुयाःलि विपिटक्या सारांशक्रूरं
बुद्धधर्मसंया थीथी विषययात कया: खुत्तु भिक्षुपि सुनन्द,
धर्मसोभन, सुमेव, चन्द्रगुप्त, विशुद्धानन्द व मंगलपिनि-
पाखे धर्मव्याख्या प्रस्तुत जुल । भिक्षु, श्रामणेर, अनगा-
रिका व उपासक उपासिकापिन्ततकं अध्ययन मनन
यायेदइगु उद्देश्य तातुनाः न्हाकूगु थुगु ख्वसाः वैशाख
महिनातक न्हाइगु जूगु दु ।

आनन्दमूर्मि

शिलान्यास

१११६ चिल्लाथ्व १२, भेरहवा-

थनया पूगताभूमि जेतवन महाविहारय् 'प्रजा-
साधनापुञ्ज' नामं पुस्तकालय व अनुसन्धान भवनया
जापानया रमरेण्ड मासार्नारि ओजाकि व पूर्वमन्त्री राम-
कृष्ण ताम्राकारपाखे मंकाः शिलान्यास जुल । भिक्षुपि
ज्ञानपूर्णिक व सुदर्शनपाखे मंगलसूत्र पाठ जुयाःलि उव्य-
लय् बुटबल नगर प्रमुख दुर्गप्रसाद प्रधान, सिद्धार्थ नगर
प्रमुख डा. बलराम गौतम, जि. वि. स. सभापति विजय
प्रसाद धिताल व शिलान्यास यानाद्यूपि महानुभावपिनि-
पाखे पुस्तकालयया महत्व व प्रतिवेदन न्हाहवःगु जुल ।

ज्ञान प्रचार प्रसारया स्वर्णजयन्ती

१११६ चौलाथ्व तृतीया, यं-

नेपाल मानवधर्म सेवा समिति व नेपाल बौद्ध
समाजया मंकाः ग्रवसालय् थनया शंकर होटेलया सभा-
कक्षय् नेपाल मानवधर्म सेवा समितिया ज्ञान प्रचार
प्रसारया स्वर्णजयन्ती विश्वशान्ति एवं मानव एकता
जागरणकथं जूगु समारोहस आत्मबोध व आत्मज्ञानयात
कया: थीथी वक्तापिंसं न्वचु बियादिल । उगु समारोह-
या प्रमुख अतिथि सर्वोच्च नेता गणेशमार्नसिंहं समा-
रोहया उलेज्या यानादिलसा सभाया सभापतित्व ग्रहण
यानाविज्याःगु नेपाल बौद्ध समाजया संरक्षक तंस्थापक
प्रेमबहादुर शाक्यपाखे लसकुस न्वचु जूगु खः । मानव
धर्म सेवा समितिया अध्यक्ष रामद्रसाद श्रेष्ठपाखे सुभाय्
च्छाःगु उगु इलय् विद्वान् वक्तापि डा. केशरजंग राय-
माझी, ऐश्वर्यलाल प्रधानाङ्ग, महात्मा कुमतीबाई,
महात्मा सीतानन्द, इटालियत मय्जु दुमिनी, डा.
जोगेन्द्र ज्ञा, जयप्रकाश, दमननाथ दुङ्गनाना, हुलासवंद
गोलछा व बहुकुमार सुरतबहादुर ऐरपि खः ।

प्रा सुवर्ण शाक्यपाखे न्हाकूगु उगु समारोहया
प्रमुख अतिथि, अतिथिपि व सभापतियात रामप्रसाद
श्रेष्ठ व रामकुमार श्रेष्ठपिंसं स्वांगाः कवचायेकूगु
खः ।

महापरिवाण

१११६ चिल्लागा ३, खुसिलें (थसि) यल-

थनया पी सिद्धिमंगल बुद्धविहारया उपासक उपासिकाविनिपाखें धर्मनिःशासक कालदायी महास्थविरया दद दैं फुनाः दै दैं कवंगु जन्मत्रिदा लसताय् वसपोलया दीर्घायु कामनायासे महापरिवाण पाठ यायेगु ज्या जुल। थनया छाउनी त्वालय् जलपान याकाः ७ ता इलय् भन्तेपि मण्डपय् विजयानाःलि पुज्य बुद्धघोष भन्ते समक्ष शील प्रार्थना जुयाः ७.३० ता इलय् बुद्धपूजा, ६ ता इलय् महापरिवाण पाठ जुल। थोथी विहार व थायथासं विजयाःपि जनसमूह जानाः भव्यरूपं लसता हनेगु जूगु खः।

शोकसभा

१११६ सिल्लागा: १४, खवप-

दिवंगत जुयाविज्याःह्य 'दीपंकर ज्ञानमाला भजन खलः'या संस्थापक कुलचन्द्र (नाति) शाकया निवाण कामनार्थं धर्मोदय सभा खवप शाखापाखें थनया मुनि विहारस शोकसभा जुल। शील प्रार्थनाया नापं बुद्धपूजा यानाः शुरु जूगु थुगु ज्याइवलय् १ मिनेट मौन धारण यानाःलि वसपोलया देनबारे धर्मोदय सभा खवपया अध्यक्ष इन्द्रराज शाकयं च्वचु वियाविज्यात। अथेहे दीपंकर ज्ञानमाला भजन खलःया अध्यक्ष रामकृष्ण वैद्यं नं वसपोलया योगदानबारे न्ह्यवयादिल नापं वसपोलया पासा पद्मवहादुर मानन्धरं वसपोल बौद्धधर्मया ज्ञाताजन मखु मेमेगु धर्मया नं ज्ञाताया नाप राजनीतित्रिति सचेतह्य व छह्य कलाकार नं खः धयादिल। प्रगति बौद्धसंघया चैत्यरत्न शावयं वसपोलया सुप्ति कामनार्थं दुर्गति परिशोधन पाठ नं यानाविज्यात। पुष्टरत्न शाकयं उद्घोषण यानाः न्ह्याकूगु थुगु ज्याइवलय् भिक्षु धर्मशोभनपाखे धर्मदेशना यानाविज्याःगु खः।

शोकसभा

१११६ चिल्लागा: ५, नगदेश-

धर्मोदय सभाया संस्थापक, अखिल नेपाल भिक्षु

महासंघया धर्मानुशासक, धर्मदूत व धर्मोदय बौद्ध लय-पौया सम्पादक, भाषाथुवा: श्रद्धेय भिक्षु महानाम "कोविद" महास्थविर मत्यवं हे अनित्यताया ग्वःफस क्यकाः वसपोलं थःगु भौतिक देह ७६ दैया बैश्य नगरमण्डप श्रोकीर्ति विहार किपुलिइ वि. सं. २०५२ फागुन २४ गते विहिवा:कुन्हु ह्लिनसिया ३.४५ ता इलय् त्वःताविज्याःगु सूचं न्यनाः दुःखं भाव विहूल जुयाः वसपोलया लुमन्तिइ नगदेश बौद्ध समूहया पदाधिकारी दुजःत मुनाः "नगदेश बुद्ध विहारय्" वि. सं. २०५२ फागुन २६ गते वहनिइ छगु सभा च्वनाः वसपोलया किपाय् स्वां देछायाः छगु मिनेट मौन धारण यानाः वसपोलया गुण चर्चा यासे सद्गति प्राप्त याना निवाण हेतु प्राप्त जुयेमाः धकाः कामना याःगु जुल।

शोकसभा

१११६ चिल्लागा: १०, यं-

अखिल नेपाल भिक्षु महासंघया धर्मानुशासक, धर्मोदय सभाया संस्थापक व पूर्व सचिव धर्मदूत व धर्मोदय बौद्ध लय-पौया सम्पादक "भाषा थुवा" श्रद्धेय भिक्षु महानाम "कोविद" महास्थविरजुया देहावसान नगरमण्डप श्रोकीर्ति विहार, किपुली वि. सं. २०५२ फागुन २४ गते विहिवा: ह्लिनसिया ३.४५ बजे जूगुली वसपोलप्रति अद्वाभक्तिसे थौया थेरनाद बौद्ध दायक केन्द्रीय परिषद्या बैठक वसपोलया निवाण कामना यासे छगु मिनेट मौन धारण यात नापं धर्मचक्र विहार परिवारं न २०५२ फागुन २६ गते शनिवा: भिक्षु महानाम कोविदया जीवनी व देनया चर्चा यानाः वसपोलया निवाण कामना यासे पुण्यानुमोदन याःगु जुल। अथेहे पद्मसुगन्धि विहारं नं वसपोलया गुणानुस्मरण यासे शोकसभा यानाः निवाण कामना याःगु जुल।

थथे हे नेपाल संवत १११६ चिल्लागा: ११८ तानसेनय् ज्ञानमाला संघ, आनन्द विहारया ग्वसालय् पालपाया थोथी संघसंस्था व बौद्ध विहारतय्गु

संकाः सभां थद्वेय भिक्षु महानाम महास्थविरया निधन् य शोकसमा यासे छगू शोक प्रस्ताव पारित याःगु दु। संघनायक भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरया अध्यक्षताय् पारित शोक प्रस्ताव्य ध्यातःगु दु कि— नेपाःया बौद्ध इतिहास्य विशिष्ट थाय् कथाविज्याःम्ह, धर्मोदय सभाया संस्थापक, नेपालभाषाया आधुनिक युगया नायः भिक्षु महानाम महास्थविर २०५२ फागुन २४ गते दिवंगत जूगुलि नेपाःया बौद्ध जगत्य जक मखु सम्पूर्ण विश्वया लागी यानाविज्याःगु त्याग तपस्या व नेपालभाषाया क्षेत्रय वियाविज्याःगु योगदान सदां लुमकेबहुः जू। थुकथं बागू शताव्दी स्वयां उच्चः बुद्धधर्म व संघयागु व नेपालभाषायागु सेवा यानाविज्याःत्व वसपोल निगुलि क्षेत्रया न्त्यश्वलुवाःया रूप्य लिपाध्यंक लुमकेबहुःम्ह जुयाच्चवनी ।

थुगु दुःखया घडिइ पाल्पास्थित ज्ञानमाला संघ, आनन्द विहारया इनाप्य पुज्य भिक्षु संघनायक शाक्यानन्द महास्थविरया अध्यक्षताय् तानसेन नगर दुनेया बपाइक संघसंस्था व विहारतय्गुपाखे वसपोल भिक्षु महानाम महास्थविरयात अरहत पद प्राप्त जुइमा धकाः भगवान् गौतम बुद्धाके वनन्दना यासे मकाःकथं थ्व शोक प्रस्ताव पारित यानागु दु ।

थुगु शोकसभाया अन्त्य पुञ्य संघनायक शाक्यानन्द महास्थविर दिवंगत भिक्षु महानाम महास्थविरया निर्बणि कामना व पुण्यानुमोदना यासे सभा वयचायेका विज्यात ।

प्रस्तावक- १) ज्ञानमाला संघ, आनन्द विहार, भीमसेन टोल, तानसेन ।

समर्थक- १) ज्ञानमाला सभा, महाचैत्य विहार, टक्सार, तानसेन ।

२) मुक बौद्ध मण्डल (*Y. M. B. A.*)
महाचैत्य विहार, टक्सार, तानसेन ।

३) बौद्ध महिला दायक समिति, महाचैत्यविहार, टक्सार, तानसेन ।

४) बौद्ध सेवा समाज, टक्सार, तानसेन ।

- ५) ज्ञानमाला सभा सुधार समिति, महाचैत्यविहार, टक्सार, तानसेन ।
- ६) बौद्ध महिला सेवा समिति, आनन्दविहार, तानसेन ।
- ७) बौद्ध महिला संघ, होलन्दीविहार, तानसेन
- ८) श्री होलन्दी विहार बौद्ध महिला भोजन व्यवस्था समिति, तानसेन, पाल्पा ।
- ९) बौद्ध युवा संघ, महाबोधि विहार, लहरेपिल, तानसेन ।
- १०) धर्मोदय सभा, पाल्पा शाखा ।

शोक प्रस्ताव

१११६ चिल्लामाः १३, यै—

बुद्धजयन्ती समारोह समिति, यैपाखे न भिक्षु महानाम कोविद महास्थविर दिवंगत जुयाविज्याःगु दुःख्य छगू सभा च्चेसे शोक प्रस्ताव पारित यात । थुगु शोक प्रस्ताव्य ध्यातःगु दु—

“अखिल नेपाल भित्रु महासंघया धर्मन्तु शासक, धर्मोदय सभाया संस्थापक व पूर्व सचिव, धर्मदूत व धर्मोदय लय्योगा सम्पादक, आनन्दमूसिया ह्लापांह्य व्यवस्थापक, नेपालभाषाया मानार्थ ‘भाषा युवा’ उपाधि विभूषित थद्वेय भिक्षु महानाम ‘कोविद’ महास्थविरया देहावसान नगर मण्डन श्रीकोति विहारय, किपुलिइ ने. सं. १११६ चिल्लामाः २ विहीवाः, ह्लिन्य ३.४५ वजे जूगुलि वसपोलप्रति थडा भक्तिसे थौं बूद्ध जयन्ती समारोह समितिया सभां वसगोलया निर्बणि कामना यासे थगू मिनेट भौत धारण यासे थुगु शोक प्रस्ताव पारित यानागु जुल ।

बौद्ध सभा

१११६ चौलाल्य ८, यै—

थनया गणमहाविहारय भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर समक्ष पञ्चशील प्रार्थना यासे बुद्धपूजा सम्पन्न जुल । थुगु ज्याइबलय वसपोल भन्तेन उपासक उपा-

सिकापि न प्रजावान् जुइकथंया ज्याइवः न्हाकेमाल
ध्याविज्यात् ।

थेरवाद बौद्ध दायक केंद्रीय परिषद्या नायः बहुत-
बहादुर चित्कारं भिक्षु, उनगारिका, उपासक उपासि-
कापि छगु रथया प्यचाः घःचाः खः धासे बुद्धधर्मं
बालाक प्रचार प्रसार यायेत समझदारीपूर्वक वनेमाःगु
खें न्हाथनादिल ।

दायक परिषद्या सल्लाहकार लोकबहादुर शाक्यं
सकस्यां थःथःगु विनय नियम शील पालना यायेमाःगु
सत्य तथ्य खें प्रकाश यानाविज्यात । थुगु ज्याइवः श्याम-
कृष्ण मानन्धरं उद्घोषन यानाः न्हाकादिउगु खः ।

लसकुस ज्याइवः

१११६ .. चापागाउँ, यल-

थनया ज्योतिदय संघ ज्योति विहारया न्वसा-
लय श्रीलङ्काया सर्वोदय संस्थाया संस्थापक सभापति
सम्माननीय डा. टी. ए. आर्यरत्नयात लसकुस ज्याइवः
हन । थुगु ज्याइवलय संघया संस्थापक दुःजः सुरेन्द्रमान
शाक्यं संघया उद्देश्य व कार्यक्रमवारे न्ववानाविज्यात ।
थुगु लसताय मूपाहां डा. आर्यरत्नं बुद्धधर्मं व शाधुनिक
विश्वयात बौद्ध परम्पराकथं न्हाकेफःसा विश्वशा सकल
मानव जातित छगु हे परिवार जुइफइगु खें कनादिल ।
श्रीलङ्काय २४,००० गां मध्यय १०,००० गामय सर्वो-
दय संस्थां सामुदायिक आर्थिक व मानवस्रोतया सशक्ति-
करणया माध्यमं जनतायात विकासपाखे न्हाके फइगु
खें कनादिसे ज्योतिदय संघ नं उर्पि मध्यय छगु खः
ध्यादिल । थुगु सभाय संघया सल्लाहकार व चापागाउँ
गा. वि. स. या अध्यक्ष कृष्णबहादुर देसारं सुभाय
देछायादिलसा ज्योतिदय संघया सचिव दिल देसारं
ज्याइवः न्हाकादिउगु खः ।

युवक बौद्ध मण्डलया गतिविधि

१११६ धिलाथव ३ निसे- पोहेलाथव ६ तक, यल-

मातातीर्थया गुरुधारा भ्रमण यायेगु ज्या
मूपाहां भिक्षु धम्मानन्द व श्रामणेर बुद्धिसागरपिनि
सहभागिताय सुरेश वज्ञाचार्यया संयोजकत्वय सांस्कृ-
तिक उपसमिति यु. बौ. म. नेपालपाखे ६० ह्य पर्यवे-

क्षकपिनि उपस्थितिइ बवचाल ।

थथे हे शनिवापतिकंया प्रवचन कार्यक्रममा
इवलय मंसीर १६ व २३ गते हेरारत्न शाक्यपाखे
“अग्रण्य सूक्त” व “बौद्ध जीवन पद्धति” वारे न्वचु
वियाविज्यात । पुष १ गते भिक्षु विशुद्धानन्दपाखे “बुद्ध-
पूजा” व जापानी भिक्षु ताकावाकां “काठमाडौंस वाता-
वरण प्रदूषण व बौद्ध सांस्कृतिक सम्पदा” वारे प्रवचन
जुल । पुष ८ गते राकेश अवालेया प्रमुख आतिथ्यय
बुद्धधर्मसम्बन्धी सामुहिक छलफल, पुष १५ गते पाँचौं
राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलन पोखराय् यु. बौ. म. नेपालया
सहभागिता विषयस दुवालेगु ज्या जूगु खः । थुगु
ज्याइवः सुचित्रमान शाक्य व सानुराजा शाक्यया सभा-
पतित्वय जूगु खःसा उद्घोषण राजेश शाक्य व सानु-
भाइ शाक्यं बानाविज्याःगु खः ।

पाँचौं राष्ट्रिय बौद्ध सम्मेलन, पोखराय् सक्रिय-
रूप द्वतिकासे- चित्रकला प्रदर्शनी, उपहार विक्री
कक्षय मण्डल स्वयं सेवक जुयाः खाहालि यात । अथे हे
सांस्कृतिक उपसमितिया संयोजकत्वय बौद्ध जातक्य
श्रादारित ‘बोधिसत्त्व’ नाटक, धर्मोदय सभाया इनापय्
पोखराय् दीपेन्द्र सभागृहय् व्यन ।

बौद्ध शिक्षा प्रशिक्षण शिविर

१११६ पोहेलाथव ६, धादिङ-

युवक बौद्ध मण्डल धादिङ्ग जिला शाखा,
गुम्ही गा. वि. स. वडा नं. ६ स थव वंगु पुष ६ निसे
१५ गते तक स्वक्वःगु प्रारम्भक बौद्ध शिक्षा प्रशिक्षण
शिविर जुल । तमाजसेवी रुद्रमान वज्ञाचार्यया सभा-
पतित्वय न्हाज्याःगु थुगु ज्याइवःया मूपाहां फेन्न
भिक्षु बोधिगृणया लिसे व्याप्तेन रणबहादुर गुरुडः नं
थःथःगु न्वचु वियादिल । शिविरय सुवेदार पूर्णबहादुर
घले लसकुस न्वचु, धादिङ्ग शाखाया अध्यक्ष सूर्यबहादुर
गुरुडः सुभाय देछा व मेघबहादुर गुरुडः दर्सिये इनेगु
व रुद्रमान वज्ञाचार्य उपहार लःल्हाःगु खः ।

प्रशिक्षक भिक्षु विशुद्धानद्व ल्हाप. ल्पू, लियांल्यू
लाःपिन्त नगद तिरपाः लःल्हानाविज्याःगु थुगु ज्या-
इवःया सहप्रशिक्षकपि खः- खेमराज शाक्य व सूर्यबहादुर
गुरुड, ४५हा धादिङ्गवासी युवापिसं व्यतिकाःगु खः ।

આગંદ્ધકુટી વિદ્યારં પૂજા માધ્યમાં નાદાર્થપિરયા અન્તિમ યાત્રા ।

ગારિલ મિશ્નપિપાખે અન્તિમ શ્રદ્ધાળી ।